ҒЎЗАЛАРНИ БИР ТЕКИС ШОНАЛАТИБ ОЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 113 (2661). | Чоршанба, 10 июнь 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

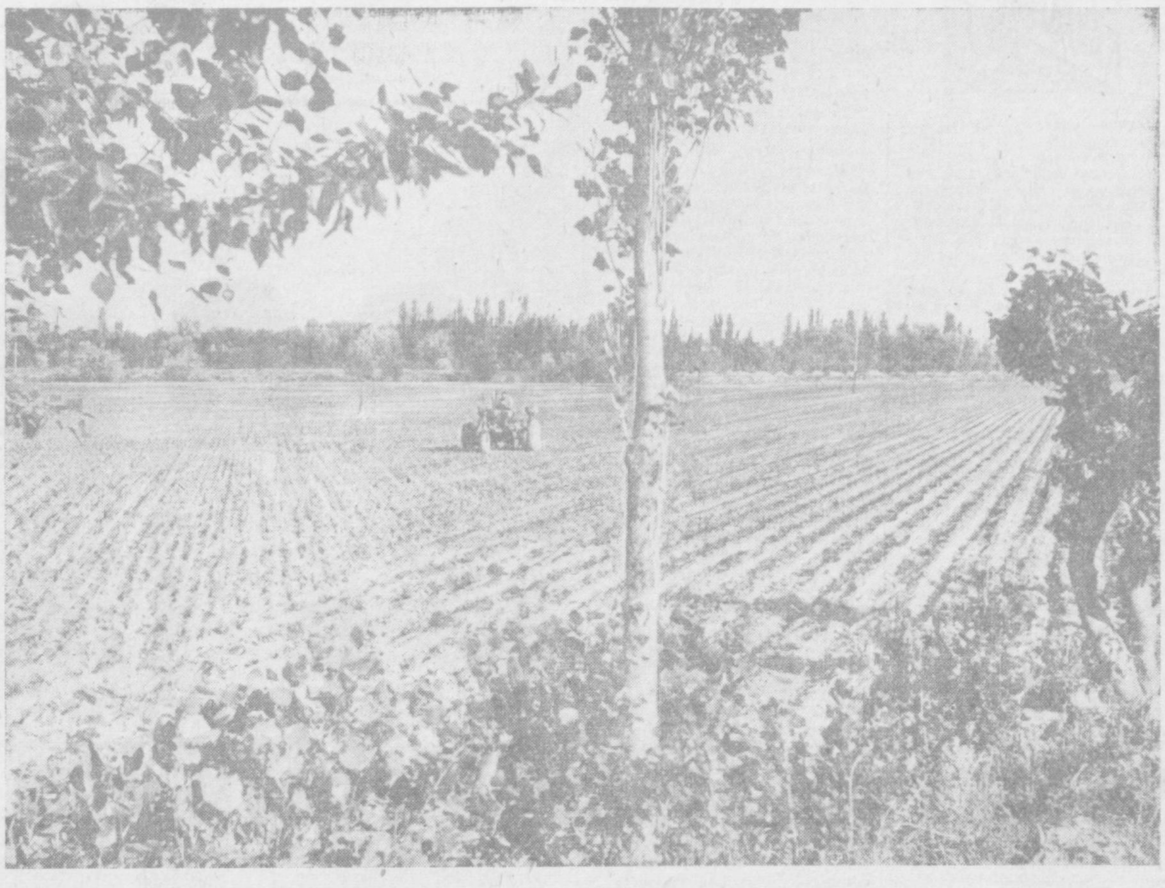

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинизм» колхозида июннинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланилиб ғўза қатор ораларига ишлов бериш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу ерда яқин кунлар ичида экин майдонларининг ҳаммаси иккинчи парваришдан тўла чиқарилади. Суратда: 3-бригаданинг ғўзаларини культивация қилиш пайти.

И. Глауберзон фотоси.

ШАРАФЛИ БУРЧ

Халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партиямиз фаолиятининг олий қонунидир. Улуғ Советлар элида жуда катта ҳажмда олиб борилаётган капитал қурилиш ишлари оддий меҳнат аҳлининг чинакам истиқболи учун қилинаётган ана шу ғамхўрликнинг ёрқин далилларидан биридир. Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, халқ фаровонлигини оширишда капитал қурилишнинг роли ниҳоятда каттадир. Бу соҳада ишлаб чиққан режаларимизни, тузган планларимизни қанчалик тезроқ амалга оширсак, мамлакатимиз ёрқин истиқболи сари шу қадар тезроқ олға одимлайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқиндагина ўз ишини тамомлаган XIII пленумида қурилиш ташкилотлари коллективларининг 1964 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала ҳам зўр ишчанлик вазиятида ҳар тарафлама муҳокама қилинди. Бутун мамлакатимиздаги каби республикамизда, шу жумладан областимизда ҳам кранларнинг қудратли хартумлари, қурилиш хавозалари шаҳар ва қишлоқларимиз манзарасининг таркибий қисмига айланиб қолган. Қаерга борманг, ҳамма ерда янгидан-янги электростанциялар, завод ва фабрикалар қад кўтармоқда, серҳосил далаларимизга ҳаётбахш зилол сувларни элтувчи каналлар қазилмоқда, янги уй-жой кварталлари бунёд этилмоқда, болалар боғчалари ва яслилари, клуб ва маданият саройларининг бинолари қурилмоқда.

Ҳиммати баланд, қўли гул бинокорларимиз ўз касбларининг шарафини муқаддас билиб, партия ва халқ олдида берилган сўзнинг устидан чиқиш мақсадида ижодий ташаббус, зўр ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Қурилиш ташкилотларининг кўпчилик коллективлари республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, етти йилликнинг олтинчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасида айтса арзигудек ютуқларга эришмоқдалар. Тошкент уйсозлик комбинати, 3 ва 153-қурилиш трестлари, «Алмаликсвинецстрой» ҳамда «Узбекгидроэнергострой» трестлари коллективлари шулар жумласидандир. Мазкур қурилиш ташкилотларининг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ўзларининг ташкилотчилик ва идеология ишларини бинокорларнинг олинган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун бошланган мусобақасини тинмай авж олдиришга қаратмоқдалар.

Ўлкамизда бинокорлик ишлари кўлами нечоғлик кенгайиб кетганлигини лоақал севимли пойтахтимиз Тошкент мисолида ҳам кўрса бўлади. Биргина ўтган йилнинг ўзида «Главташкентстрой» қурувчилари шаҳар меҳнаткашларига 233 минг квадрат метр турар-жой бинолари совға этдилар, бу уйларга 7 мингдан кўпроқ оила кўчиб кирди. Ваҳоланки, бундан 10 йил аввал шаҳарда бор-йўғи 39 минг квадрат метр, яъни 1964 йили фақат апрель ойининг ўзидагина фойдаланиш учун топширилганидан ҳам камроқ уй-жой қурилган эди. Главка коллективи шу йилнинг беш ойи мобайнида 34,6 миллион сўмлик, ўтган йилнинг худди шу давридагига нисбатан 17 процентдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Пойтахтимиз чиройига-чирой, ҳуснига-ҳусн қўшадиган юбилей объектлари — панорама кинотеатри, марказий универмаг, Чилонзор массивида савдо маркази, республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ва бошқа объектларда иш суръатини тезлатиш учун бир қатор тадбирлар кўрилмоқда.

Пленум шу нарсани ҳам кўрсатиб ўтдики, ҳали капитал қурилиши соҳасидаги ишларимизда жиддий камчиликлар ҳам бор. Объектларни зарур бинокорлик материаллари, механизмлар билан ўз вақтида ва етарли миқдорда таъминламаслик, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни пухта ташкил этмаслик, графикка риоя қилмаслик, лойиҳа-смета ҳужжатларидаги чалкашликлар, ишчи кучлари ва моддий ресурсларни ҳаддан ташқари кўп объектларга сочиб юбориш иш суръатига халақит бераётган ана шундай жиддий камчиликлардандир. Пленум партия комитетлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари эътиборини халқ хўжалигининг бу муҳим участкасига раҳбарликни яхшилаш зарурлигига қаратди.

Колхоз ишлаб чиқариши даромадларининг ўсиб бораётганлиги қишлоқларда қурилиш ишларини кенгайтириш учун қулай шароитлар вужудга келтирмоқда. Бу соҳада жуда катта ишлар қилинмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам ҳали мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилмаётир. Жумладан, ўтган йили капитал қурилиш учун колхозларга ажратилган маблағларнинг 40 процентдан кўпроғи фойдаланилмай қолиб кетди. Ишга тушириш лозим бўлган объектларнинг ярми фойдаланишга топширилмади. Бунинг сабаби шундаки, колхозларда қурилиш ишларининг даражаси шаҳарлардаги қурилиш даражасидан ҳали жуда орқада қолмоқда. Меҳнатнинг яхши ташкил этилмаслиги, бинокорлик ишларининг мавсумийлиги, техникадан яхши фойдалана билмаслик бунга сабаб бўлмоқда. Қишлоқ қурилишида меҳнатнинг механизация даражаси жуда паст. Кўпгина қурилиш ташкилотлари шу вақтгача зарур ер қазиш машиналари, кўтарма механизмлар, автокранлар ва экскаваторларга эга эмас. Районларда етарли билим ва тажрибага эга бўлган қурилиш мутахассислари етишмайди. Буларнинг ҳаммаси қишлоқда қурилиш ишларини тағин ҳам кенгайтириб юборишга жиддий тўсиқ бўлмоқда.

Капитал қурилиши — халқ хўжалигининг энг муҳим ва ҳал қилувчи тармоғидир. Маҳаллий партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари қурилиш ташкилотларининг ишидан доимо хабардор бўлиб туришлари, ишдаги камчиликларнинг сабабларини аниқлашлари, уларни тузатиш юзасидан зарур тадбирларни белгилашлари керак. Эл-юрт олдида олинган мажбуриятларни шараф билан бажариш учун сабот-матонат билан курашиш, касбдошлари ўртасида ижодий меҳнат вазиятини вужудга келтириш, ташаббусни авж олдириш ва шу йўл билан қурилиш ишлари суръати ва сифатини яхшилаш — ҳар бир инженер-техник ходимнинг, ҳар бир бинокорнинг Ватан ва халқ олдидаги шон-шараф ишидир.

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР

Ўзбекистон билан танишмоқдалар

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. Григоров бошчилигидаги Болгария Коммунистик партияси партия ходимлари делегацияси шу кунларда Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Делегация Ўзбекистон партия ташкилотининг идеология ва оммавий-сиёсий иш соҳасидаги тажрибаси билан танишмоқ учун бу ерга келган эди.

Делегация составида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири В. Иванов, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети маданият ва санъат бўлимининг мудири В. Коцев, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети фан ва маориф бўлимининг мудири С. Васильев, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, София шаҳар партия комитетининг секретари М. Захариева, Хасков округ партия комитетининг секретари Д. Атанасов, Габров шаҳар партия комитетининг секретари К. Бояжиева, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари С. Коенлар бор.

9 июнь эрталаб делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари В. А. Карлов, Н. В. Мартинов, Р. Н. Нишонов, Н. Ж. Худойбердиев қабул қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов меҳмонларни идеология бўлимларининг тузилиши билан, республика партия ташкилоти идеология ва оммавий-сиёсий иш методлари ҳамда формалари билан таништирди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди. Болгария Коммунистик партиясининг вакиллари янги кишини тарбиялаб ўстириш, сиёсий маориф шохобчаларини ташкил этиш масалалари билан, республикадаги ижодий ташкилотларга раҳбарлик қилиш методлари билан, нашриётларнинг иши, клуб ва кутубхона ходимларини тайёрлаш системаси билан қизиқдилар. Улар ўзларининг ҳамма саволларига батафсил жавоб олдилар.

Суҳбатда делегациянинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлган КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Ф. Ильичев, КПСС Марказий Комитети кичик бўлимининг мудири В. В. Кортунов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Ю. В. Бернов, Москва шаҳри Первомайский район партия комитетининг секретари З. П. Коршунова, шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Б. Абдураззоқов, М. М. Раҳмонқулов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Суҳбатдан кейин меҳмонлар шаҳар кўчалари бўйлаб сайр қилдилар, шаҳардаги янги қурилишларни ва диққатга сазовор жойларни томоша қилдилар.

Тошкент области ва Болгариядаги Хасков округи, Андижон области ва Ямбол округи меҳнаткашлари ўртасида дўстона алоқалар ўрнатилганлиги самарали ҳамкорлик ҳамда ўзаро ёрдамни яққол кўрсатиб берувчи далилдир. Ўзбекистон ишчилари ва колхозчилари ўз билимларини болгариялик шериклари билан бажонидил баҳам кўрмоқдалар ва тажрибаларни сидқидил билан айирбошламоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари қардош Коммунистик партия вакилларини шодиёна кутиб олдилар. Комбинат партия комитетининг секретари Т. И. Акимова меҳмонларни корхона билан таништирди, коллективда олиб борилаётган оммавий-сиёсий иш методлари ва формалари тўғрисида батафсил гапириб берди.

Болгария Коммунистик партияси партия ходимлари делегацияси тушдан кейин Тошкент шаҳар партия комитетида бўлди. У ерда раҳбар кадрларни ғоявий тарбиялаш тўғрисида шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. М. Муртазоев билан қизғин суҳбат олиб борилди. Суҳбатда қатнашган Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Р. Н. Бобожонова маҳаллаларда оммавий-сиёсий иш тажрибаси ҳақида меҳмонларга сўзлаб берди.

Ўз ҳамкасблари шаҳар партия комитетида суҳбатни давом эттириб турган бир пайтда, делегация аъзоси Хасков округ партия комитетининг секретари Д. Атанасов Тошкент қишлоқ область партия комитетида бўлди. Область партия комитетининг секретари А. П. Алимов ва Д. Атанасов Тошкент область меҳнаткашлари билан Хасков округи меҳнаткашлари ўртасида қардошларча ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамни янада ривожлантириш юзасидан фикрлашиб олдилар.

Болгария Коммунистик партиясининг партия ходимлари ва уларнинг ҳамроҳлари кечқурун Алишер Навоий номли опера ва балет театрида «Гулсара» операсини томоша қилдилар.

Болгария Коммунистик партияси партия ходимлари делегациясининг Ўзбекистон бўйлаб қилаётган сафарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов ва республика Компартияси Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари делегацияга ҳамроҳлик қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ОҚҚЎРҒОН ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг 40 йиллиги тўйини муносиб меҳнат ғалабалари билан кутиб олиш учун астойдил курашаётган Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг меҳнаткашлари кеча янги бир ютуқни қўлга киритдилар. Бошқарма хўжаликлари давлатга пилла сотиш планини муваффақиятли бажардилар. 126.0 тонна ўрнига 126,244 тонна пилла сотилди.

Пилла тайёрлаш ва давлатга сотишда жуда кўп хўжаликларнинг меҳнаткашлари намунали ишладилар. Айниқса Куйбишев номли, Свердлов номли, «Ленинград», «Озод», «Партия XXII съезди» колхозларининг пиллачилари юксак кўрсаткичга эришдилар. Улар давлатга пилла сотиш планини анча ошириб бажардилар.

Бошқарма хўжаликларида пилла тайёрлаш ва давлатга сотиш қизғин давом этмоқда.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Газетанинг 3-бети икки хил нусхада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифада: «Корхоналарда юксак иш маданияти учун» умумий сарлавҳаси остида берилган материалларда Чирчиқ электрохимия комбинатида чиқадиган кўп нусхали «Химик» газетасининг редактори **В. Попов**нинг «Меҳнат ва гўзаллик», **М. Докторов**нинг Оҳангарон ГРЭСидан ёзган «Матонатли кишилар» сарлавҳали мақолаларини, Ў. Хошимовнинг «Иш жойингиз соз бўлсин» сарлавҳали ҳисоботини ва областимиз саноат корхоналари ҳаётини акс эттирувчи бошқа материалларни ўқийсиз.

Қишлоқ хўжалиги саҳифасида: Урта Чирчиқдаги 1-«Оҳангарон» совхозининг директори **Ф. Ғуломов**нинг «8[illegible] тонна олтин дон берамиз», пахта селекцияси ва уруғчилиги институтининг илмий ходими **С. Хикматуллаев** ва аспирант **Б. Азизов**ларнинг «Пахтанинг янги нави» сарлавҳали мақолаларини шунингдек «Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири **Б. Халилов**нинг «Хотиржамлик ҳосил душмани» сарлавҳали мақоласини, мутахассис маслаҳати рубрикаси остида Тошкент область ўсимликларни химия қилиш станциясининг директори **С. Бандаренко**нинг «Кўсак қурти ғўзанинг офати» мақолаларини ўқийсиз. Шунингдек саҳифада областимиз далаларидан ёзиб юборилган рангба-ранг материаллар берилган.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

МОТАМ МАРОСИМИ

ДЕҲЛИ, 8 июнь. ТАСС мухбири О. Плешов хабар беради: Ҳиндистонда миллий мотамнинг сўнгги куни — марҳум бош министрнинг васиятига мувофиқ, Жавоҳарлал Неруннинг ҳокини Ганг ва Жамна дарёлари сувларига ташлаш куни бўлди.

Неруннинг ҳоки солинган кўвача бугун эрталаб махсус поездда Оллоҳободга етказиб берилди ва кўп ўтмай, Сангамга — Ҳиндистоннинг икки катта дарёси қўшилган жойга келтирилди.

Сангам тривенида Неруннинг невaралари Санжайя ва Ражив ҳок солинган кўвачани ҳарбий амфибия кемасига олиб ўтдилар. Ҳиндистон ҳукуматининг аъзолари, Неруннинг қариндош-уруғлари ва яқин дўстлари кемага чиқдилар. Оркестр мотам куйларини чалади. Қўшинлар байроқларни эгиб турадилар. Амфибия кемаси Жамна билан Ганг қўшиладиган жойга тез вақт ичида етиб келди. Мотам музикаси тинди. Жавоҳарлал Неруннинг ҳоки ҳамда унинг бундан 28 йил муқаддам вафот этган рафиқаси Камоланинг ҳоки тантанали сукунат ичра дарё сувларига ташланди.

Яқин икки кун ичида Ҳиндистоннинг турли қисмларида Неруннинг ҳокини дафн этиш маросимлари бўлади. Неруннинг ҳоки унинг васиятномасида айтилганидек, «ҳинд ерининг ажралмас қисмига айланиши» учун 12 июнда самолётлардан Ҳиндистон далаларига совурилади.

ҲИНДИСТОННИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

Тақдим этилган ҳукумат состави қуйидагилардан иборат: Лал Бахадур Шастри — бош министр, ташқи ишлар министри, у атом энергияси комиссиясининг ишига ҳам бошчилик қилади. Гулзарилал Нанда — ички ишлар министри, Тируваллар Кришнамачари — молия министри, Индира Ганди — информация ва радио эшиттириш министри, Сваран Сингх — саноат ва оғир машинасозлик министри, Садашив Каножи Патил — темир йўл транспорти министри, Ашока Кумар Сен — юстиция ва алоқа министри, Яшвант Балвантрао Чаван — мудофаа министри, Санжива Редди — Пўлат ва ер ости бойликлари министри, Н. Субраманиам — озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги министри, Хумойин Кабир — нефть ва химиявий хом ашё министри, Сатья Нараиан Синха — парламент ишлари ва граждан авиацияси министри, Х. С. Дасаппа — ирригация ва энергетика министри, Муҳаммад Али Карим Чагла — маориф министри, Дамодарам Санживайя — меҳнат министри, Махавир Тьяги — қочқинларнинг ишлари билан шуғулланувчи министр. (ТАСС).

БРАЗИЛИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

ГАВАНА, (ТАСС). Гояс штатида Бразилия деҳқонлар иттифоқининг раҳбари, миллий конгресснинг собиқ депутати Франсиско Жулиао қамоққа олинди, деб хабар беради Рио-де-Жанейродан Пренса Латина агентлигининг мухбири.

Н. С. ХРУШЧЕВ билан И. БРОЗ ТИТО ўртасида суҳбат

ЛЕНИНГРАД. 8 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Югославия Коммунистлар союзининг бош секретари, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти И. Броз Тито билан учрашди.

Узоқ давом қилган суҳбат вақтида Н. С. Хрушчев ва И. Броз Тито ўртоқлар Югославия ва СССР ни ўзаро қизиқтираётган жуда кўп масалалар устида фикрлашиб олдилар. Ҳар иккала томон сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳаларда Совет-Югославия муносабатларининг муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар, ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш ва ҳар томонлама ҳамкорликни кенгайтириш имкониятини кўриб чиқдилар.

Н. С. Хрушчев ва И. Броз Тито ўртоқлар халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал масалаларини муҳокама қилишди. Улар тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган барча прогрессив кучларни жипслаштиришга катта аҳамият бериб, ҳар бир коммунистик ва ишчи партия жаҳон коммунистик ҳаракатида пайдо бўлган қийинчиликларни бартараф қилишга ҳамда бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини ва инсониятнинг ҳаётий манфаатларини кўзлаб марксизм-ленинизм принциплари асосида қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг бирлигига ва жипслигига эришишга ўз ҳиссасини қўшиши зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Телетайп ЛЕНТАСИДАН

▲ Англиянинг «Поларис» ракеталари билан таъминланган беш сув ости кемасидан иборат флотнинг вужудга келтирилиши ҳозирдаёқ Англиядаги солиқ тўловчилардан 200 миллион фунт стерлингни талаб қилди. Ана шу ишларга бўладиган харажатларнинг умумий миқдори, деб ёзади «Таймс» газетасининг обзорчиси, қарийб 500 миллион фунт стерлингни ташкил этади. Бортида ядро ракеталари бўладиган дастлабки икки инглиз сув ости кемаларининг экипажлари АҚШда таълим олади.

▲ Туркияда чиқадиган «Ватан» газетаси СЕНТО раҳбар доираларига асосланиб, қуйидагиларни ёзади: Туркия, Эрон ва Покистонда СЕНТО ҳарбий блокида қатнашувчи мамлакатларнинг ҳарбий ҳаво манёврларини «Шаҳбоз-10» деган шартли ном билан ўтказиш мўлжалланди. 15 июнда бошланадиган бу манёврларда 200 га яқин самолёт ва ўн минг солдат ҳамда офицер қатнашади. СЕНТО штаби манёврларга раҳбарлик қилади.

▲ 6 июндан 7 июнга ўтар кечаси Чехословакиянинг Шимолий Моравия области территориясида қаттиқ бўрон бўлиб, сел ва дўл ёғди. Бир қанча районларда экинзорларга зарар етди. Баъзи қишлоқларда уй-жой биноларининг подваллари сув остида қолди.

Даврим́из қаҳрамонлари

ШИФОКОР ОЛИМ

Исмоил аканинг кўнгли кун бўйи ғаш бўлиб юрди. Ичига чироқ ёқса ҳам ёришмасди. Эрта баҳор шабадаси ҳам, ана у кекса толга қўниб сайраётган наврўз чумчуғининг шўх чуғурлаши ҳам унинг кўнглини ёзаолмасди. Хотинининг касали бир дақиқа бўлсин кўзидан нари кетмасди.

Кейинги кунларда бемор анча оғирлашиб қолди. Узоқ давом этган касал уни жуда ҳолдан тойдирган эди. Исмоил аканинг деҳқончиликдан топган даромади қора қозондан ортмас, хотинини табибга боқизишга эса пул керак.

Ота ишдан қайтганда 8 яшар ўғли Носир онаси ёнида ўтириб ҳўнг-ҳўнг йиғларди. Бемор нурсиз кўзларини эрига бир лаҳза тикиб, «ҳорманг» дейишга лаб жуфтладию, мадорсизликдан товуши чиқмади. Исмоил аканинг дили эзилиб кетди. Кўкрагини қисиб келган ғам, алам дуди томоғига келиб тақҡа тўхтади. Юзи, соқоли аралаш думалаган қайноқ ёш онаси бошида ўтирган Носирнинг эски дўпписига чак этиб томди. Ота кўз ёшинц яшириш учун ташқарига чиқди.

— Йўқликка завол бормикин,— деди у уҳ тортиб.—Биз камбағалларга ҳам кулиб боқадиган бахтиёр замон келармикин?!..

Бу фақат Исмоил аканинггина эмас. Исмоил акалар сингари минглларнинг оҳи эди.

Исмоил акалар орзу қилган бахтиёр замон келди. Уни Улуғ Октябрнинг қуёши келтирди. Коммунистлар партияси, улуғ Ленин келтирди. Носир ҳам вояга етди. Гўдаклигидаги ғам, алам, онасининг тортган дарди унинг ёдидан ҳеч чиқмасди. Шу туфайли бўлса керак, у врач бўлишга қатъий аҳд қилди. Рабфакда ўқиди. Ленин декрети билан ташкил этилган Ўрта Осиё Давлат университетининг медицина факультетини 1929 йили битирди. Университетдан сўнг билимини янада ошириш мақсадида ҳам ишлаб, ҳам ўқиди. Ниҳоят Носир фан кандидати деган илмий даражани олишга муваффақ бўлди.

1936 йилдан бошлаб олимни доцент ўртоқ Исмоилов деб чақирадиган бўлишди. Носир Исмоилович врачлик ишини педагогик билан бирга қўшиб олиб борди. ТошМИда беморларга қараса, педагогика техникумида ўқитувчи кадрларни тарбиялади.

Элга, Ватанга бўлган муҳаббат туфайли чарчоқни сезмайди у. Кечалари турли хил илмий китобларни варақлайди, брошюралар ёзади, тинмай изланади.

Ватан урушининг даҳшатли йилларида у кунни-тунга улаб ишлади. Госпиталларда бўлиб, жангчиларнинг жароҳатларини даволади. Шунинг орасида илмий ишига ҳам вақт топди.

Малъун гитлерчилар устидан ғалаба қозонишимизнинг иккинчи йили Носир ака докторлик диссертациясини ёқлади. 1947 йилда профессор унвони берилди унга. Шу йили Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси деган фахрли номни олишга сазовор бўлди.

Профессор Исмоилов қон ва жигар касалликлари, витаминлар устида иш олиб борди. Шу соҳага оид 65—дан ортиқ илмий иш эълон қилди. Ўнлаб монографиялар, дарсликлар яратди. Сил касалини даволаш тўғрисида ҳам асарлар ёзди.

Шифокор олимнинг тажрибага бой лекциясини бўлажак врачлар мамнуният билан тинглашади. У кўп йиллардан бери Тошкент Давлат медицина институтининг терапевтик клиникасида кафедра мудири. Носир Исмоилович шу давр мобайнида кўплаб олимларни етиштирди. Профессорлардан Мунира Турсунхўжаева, Мария Сергеевна Рашкова ўртоқлар Носир Исмоиловични устозимиз дейишади. Елқиной Каримова, Маъсуда Султонхўжаева, Шафиқа Мукминова ва бошқа ўнлаб фан кандидатлари ўз устозларидан беҳад миннатдордирлар. Носир Исмоилович ўзининг сермаҳсул ижодини, билим ва маҳоратини халқ саломатлиги йўлида сарфлаётганлигидан бахтиёр эканлигини қувонч билан таъкидлайди.

— Марҳум отам айтган бахтиёр замон ҳам келди, — дейди Носир Исмоилович, — бундан 40 йил олдин биронта ҳам олий маълумотли врачга эга бўлмаган ўлкамиз ёппасига саводхон. Республикамиз тўрт ўн йилликда ўзининг маҳаллий врачлари, инженерлари ва олимларига эга бўлди. Буларнинг ҳаммаси улуғ Октябрь берган эркимиз натижасидир.

Ҳа, Октябрь қуёши элга бахт нурини сочди. Асрлар бўйи азоб-уқубатда қадди дол бўлган меҳнаткашга озодлик, бахт, тенглик берди. Севимли Ўзбекистонимиз барча иттифоқчи республикалар сингари ўсди, юксалди. Бир вақтлар биророта врач топилмаган Исмоил оталарнинг Себзор даҳасида ҳозир ўнлаб шифохоналар, амбулаториялар ишлаб турибди. Шу даҳада биронта оила йўқки, унда бирор кимса ўқимаётган бўлсин!

...Носир Исмоилович ҳозир 64 ёшда. Лекин унинг йигитлардек тик комати, битта-яримта оқ тилаган қуюқ сочига, тетик боқишига разм солсангиз ҳеч ҳам 64 ёшга кирган демайсиз. Мана унинг педагогик фаолиятига 40 йил тўлди. Шу давр ичида у ўз ҳалол ва баракали меҳнати учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени, бир қанча медаллар билан мукофотланди. Унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби деган унвон берилди.

— Ҳар бир беморга шифо берганимда, — ўзимда йўқ хурсанд бўламан, — дейди олим. — Ахир, халқ соғлиги—юрт бойлигида! Шарафли касбим билан фахрланаман.

Ш. ҚОСИМОВ.

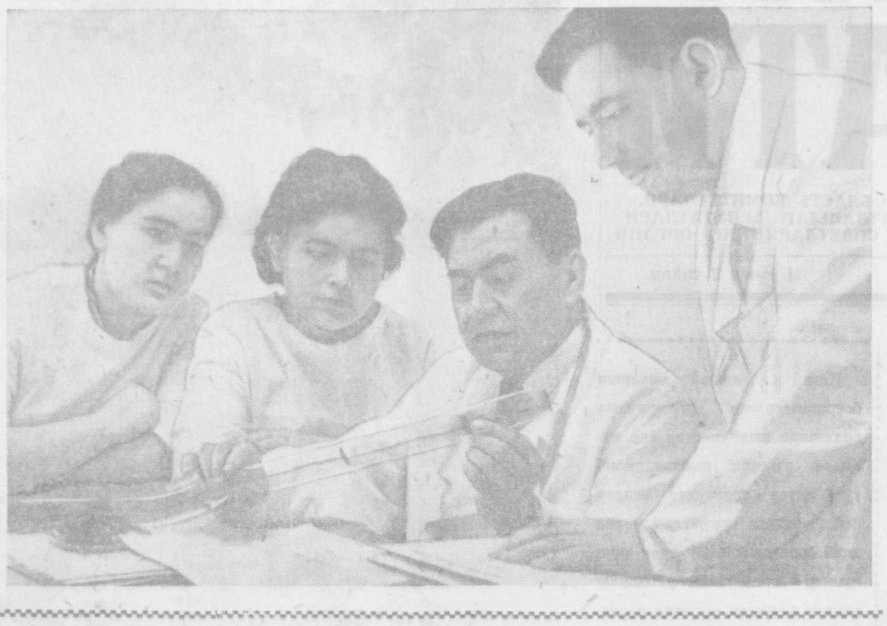

Ўртоқ Исмоилов клиника ординатор ва ассистентлари билан тез-тез учрашиб, уларга консультациялар уюштириб-туради. Суратда: (чапдан) ардинатор Н. Султонова, ассистент Ш. Муқминова, профессор Н. Исмоилов ва ассистент У. Шаропов ўртоқлар навбатдаги суҳбатда.

М. Нуриддинов фотоси.

ДИЁРИМИЗНИ ЎРГАНИНГ

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, тарих ва табииёт музейлари ҳамда билимлар тарқатувчи шаҳар жамияти бўлимларининг ташаббуси билан пойтахтимизда халқ ўлкашунослик университети очилди. Университет ректори этиб Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейининг директори ўртоқ Н. С. Содиқова тайинланди.

Университет ректорати бўлажак машғулотларнинг тематик планини йшлаб чиқди. Тингловчиларга ўсимликшунослик, республикамизнинг бой табиий ва энергетик ресурслари ҳамда тирих, археология, архитектура, жисмоний ва экономик география бўйича мароқли суҳбатлар ўтказилади.

Университет машғулотлари бир йилга мўлжалланган. Унинг машғулотлари марказий лекторийда олиб борилмоқда. Профессор Я. Ғуломов, биология фанлари доктори И. И. Гранитов, профессор М. Е. Массон, Г. А. Пугаченкова ва бошқа олимилар томонидан ўқилаётган лекциялар мароқли бўляпти.

О. РИЗАЕВ,
Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейининг илмий ходими.

ТАБИИЙ БОЙЛИКЛАР—САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

Завқли меҳнатдан сўнг соя-салқин жойларда дам олишга не етсин! Ёзилиб ҳордиқ чиқарилса кишининг соғлиги мустаҳкамланади, кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшилади.

Шундай экан, меҳнаткашларнинг ёзги дам олишини намунали ўтказиш муҳим аҳамиятга эгадир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг меҳнаткашларнинг дам олиши ҳақида қабул қилган қарорида ҳам ана шу масала алоҳида таъкидланди.

Организмга шифо бағишлайдиган қуёш нури — ҳаёт манбаи, сув ва ҳаво фойдали шифо воситасидир. Лекин табиат инъомидан тўғри ва ўринли фойдаланиш лозим. Аксинча, ана шу манбалардан тўғри фойдалана олмаслик киши соғлигига зарар келтиради. Кишилар табиатнинг табиий бойликларидан қадимдан буён фойдаланиб келадилар. Айниқса, қуёш нури, минерал сувлар, лой ва тузли сувлар турли касалликларни даволашда ижобий роль ўйнайди. Дарҳақиқат, юрак касалликлари, бод, бўғин, ошқозон ва шунга ўхшаш кўп касалликларни даволашда табиий бойликлардан кенг фойдаланилмоқда.

Республикамиз территориясида турли хил иссиқликдаги сувлар ва ҳар хил химиявий тузилишга эга бўлган шифобахш манбалар бор. Аммо, бу манбалардан турли йўллар билан фойдаланилади. Ҳозир, айниқса минерал сув, ҳаво (аэротерапия), қуёш нури (гемотерапия), чўмилиш ва балчиқ билан даволаниш кенг қўлланилмоқда.

Бўстонлиқдаги «Оқтош» санаторийси тоғнинг шундай ён бағрида жойлашган. Бу ер ҳаётбахш тоғ иқлими, кишига ором берадиган майин шабадаси, ҳавосининг тоза ва тиниқлиги билан ҳам ажралиб туради.

«Бўстонлиқ», «Хумсон», «Оқтош», «Бурчмулла» ва «Обираҳмат» каби дам олиш уйлари ва санаторийлар мевали боғлари, шишадай тип-тиниқ сувлари ва гўзал табиати билан Кисловодск, Қримдаги марказий курортлардан сира қолишмайди. Бу ерда ҳордиқ чиқараётганлар гўзал табиат неъматларидан фойдаланиш ва соғлиқларини мустаҳкамлаш билан бирга, маданий дам оладилар, ҳордиқ чиқарадилар.

Андижондаги «Чортоқ»да эса кишилар минерал сув билан даволанишлари мумкин. Бу сув йод, бром ва азот газига жуда ҳам бойдир. Бу хил шифобахш моддалар, айниқса бод, асаб, меъда-ичак касалликлари билан оғриган беморлар дардига малҳам бўлади. Тошкент минерал суви ва Фарғона область Қизилтепа қишлоғидан чиқадиган шифобахш сувлар меъда-ичак йўлларидаги сурункали яллиғланиш касалликларини даволашда кенг қўлланилади. Сунъий равишда газ қўшилган бу сувлар аҳолига арзон нархда сотилмоқда.

Ўзининг хушманзара иқлими билан кишининг дил-қулфини очадиган жойлар ҳам меҳнаткашларни ўз бағрига чорламоқда. Шунинг учун ҳам кишилар ўз оилалари билан биргаликда ана шундай сўлим жойларда ҳордиқ чиқаришяпти.

Ҳозир кўпгина колхоз ва совхозлар ўз дам олиш уйларига эга. Қишлоқ меҳнаткашлари ана шу даргоҳларда ёзилиб дам оладилар, ҳордиқ чиқарадилар. Бу яхши ишдан бошқа хўжаликлар ҳам ибрат олсалар чакки бўлмасди.

Дам олиш — оғир меҳнатдан кейин нафасни ростлаб олиш демакдир. Бироқ, дам олишда ҳам дам олиш бор. Ёзувчи А. П. Чехов айтганидек, кечгача диванда ётиш билан яхши дам олиб бўлмайди, балки, бундай бекорчи ётиш кишининг кайфиятига ёмон таъсир қилади.

Меҳнатни турли бошқа ишлар билан алмаштириб туриш организмда модда алмашинувини ва нерв системасини яхшилайди, унга яхши дам беради. Масалан, оғир жисмоний меҳнат вақтида 5—10 минут газета-журнал ўқиш ёки физкультура қилиш фойдадан холи бўлмайди.

Яхши дам олиш кишининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлайди, организмини чиниқтиради. Агар, сизда курортларга бориш имкони бўлмаса, шу яқин атрофдаги маданият ва истироҳат паркларида, боғларда, сув ҳавзалари атрофида дам олиб, мусаффо ҳаводан баҳраманд бўлишингиз мумкин.

Шундай қилиб, қуёш, тоза ҳаво ва муздек оқар сув организмда куч-қувват тўплаб, кишининг табиатини енгиллаштиради, асабини мустаҳкамлайди.

Ў. МАҲКАМОВА,
С. БАРАТОВ,
Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ва медицина тарихи институтининг илмий ходимлари.

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

Оқовул қишлоқ Советида болалар учун янги боғ очилди. Бу ерда 200 дан ортиқ бахтиёрлар ўйнаб қувонишлари учун ҳамма шарт-шароитлар мавжуд.

Т. Рўзиматов.
Ўрта Чирчиқ бошқармаси.

ҲАЛОЛЛИК

Тошкентлик милиционер Олим Хошимов ўз постида турган вақтида 100 сўм пул топиб олди ва уни эгаси —Қорақалпоғистон АССР дан келган М. Телибоевга топширди.

М. Телибоев пулни олар экан, чин инсоний фазилатли милиция ходимига чуқур миннатдорчилик билдириб: «умрингиздан барака топинг», —деди.

Л. Айтуганов.

ЯНГИ МАРШРУТ

Пойтахтда янги 49-маршрутли автобус қатнайбошлади. Автобус сизни Охунбобоев номли майдондан Собир Раҳимов кўчаси, ишчилар шаҳарчаси, «Победа» парки орқали Олой бозорига элтиб қўяди.

М. Воҳидов.

ТЕАТР

„ҚОВОҚВОЙ БИЛАН ЧАНОҚВОЙ“

Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театри ўз репертуарини маҳаллий авторларнинг янги, оригинал асарлари билан бойитиб бормоқда. Ҳозир театрнинг ижодий коллективи ҳамкорликда иш олиб бориб, муваффақиятли саҳна асарлари яратаётган ўз активлари — ёзувчи ва драматургларига эга десак ҳақлимиз.

Шундай активлар сафи яқинда яна бир автор билан кенгайди. Болалар шоири Пўлат Мўмин драматургия соҳасида ҳам қалам юритиб, «Қовоқвой билан Чаноқвой» шеърий эртак асарини театрга тақдим этди. Автор биринчи бор саҳна асари ёзишига қарамай муваффақият қозонди.

Пўлат Мўминнинг «Қовоқвой билан Чаноқвой» асари ёшлар учун бошланғич эстетик диддан дарс берувчи маданият ва тарбия ўчоғи, ҳаёт мактаби ҳисобланган театр учун айни муддао бўлди. Чунки, асардаги Қовоқвой, Чаноқвой, Пахтабобо, Қовоқ хола, Тарвуз, Чигитой, Қовун ва бошқалар образи орқали одамлар ва ҳақиқий ҳаётий воқеалар тасвирланганки, шубҳасиз бунинг чуқур тарбиявий педагогик аҳамияти бор.

Асарнинг асосий воқеаси мактаб ўқувчилари ҳаётидан олинган. Ҳозир мактаб ўқувчилари орасида Чаноқвой, Тарвуз, Қовун, Ғужум образларида талқин этилган аълочи ўқувчилар билан бир партада ўтириб, ўқишга лоқайдлик ва ўта дангасалик билан қаровчи, ҳатто оддий карра жадвални ҳам яхши билмайдиган Қовоқвойга ўхшаганлар камми? Ёки бўлмаса каррани билмасанг, калланги оғритиб нима қиласан, кейин ўрганиб оларсан, дейдиган оналар — Қовоқ холалар йўқ дейсизми? Бор, топилади. Бу асар худди шу масалаларни саҳнага олиб чиқиб, шундай кишиларнинг афт-ангорини яққол кўрсатиши билан катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлди. Авторнинг ҳам, театр ижодий коллективининг ҳам асл мақсади шунга қаратилиб, ёшларни меҳнатсеварликка чақириб, ўртоқликка даъват этувчи яхшигина саҳна асари юзага келди. Пьесса содда, равон, шеърий ва болаларга хос тилда ёзилганлиги билан характерлидир. Асар муваффақиятларидан бири спектакль давомида саҳна билан зал ўртасидаги ажратувчи кўприк — саҳна рампаси йўқолиб, зал билан саҳна ўртасида узвий контакт ўрнатила боради. Натижада залдагилар ҳам беихтиёр спектаклнинг бевосита иштирокчиларига айланадилар. Спектаклни томоша қилгач, драматург ҳамма образларни турмушдан, болалар ҳаётидан олиб ёзиб, улардан умумлашма ясаганига шубҳангиз қолмайди. Драматург болаларга хос эркалик, ғурур, билағонлик, ҳовлиқмалик, ўзида борини дарров бошқалар билан ўртоқлашиш каби томонларни ҳар ёқлама яхши очиб бера олган.

Лекин кези келганда шуни ҳам айтиш кераки, автор Чигитой ва Пахтабобо образларига прототиплар топа олмаган, натижада бу образлардаги умумлашма меёрига етмаганлиги сезилиб туради. Шу борисдан бўлса керак. Чигитой ва Пахта бобо образлари асарда ортиқчадек кўриниб қолган, ваҳоланки, бу икки образ ҳам асарда ўз ўринларини тўла эгаллашлари мумкин эди. Драматург ўз асарининг негизи қилиб меҳнат, заракунанда дала ҳашаротларига қарши кураш линияларини олади-да, шу билан бирга асосий персонажлардан бири Қовоқвой тарбиясини ҳам қадамба-қадам бирга боғлаб боради. Автор учун бу икки линия асл муддао ва айни заруратдир. Асардаги бу икки линияни очиб бериш учун образлар характерини тушуниб талқин этишда театр ижодий коллективи катта меҳнат қилган. Режиссёр Ўзбекистон ССР халқ артисти Амин Турдиев ҳамда саҳна безакчиси И. С. Буров асарнинг оригиналлигини саҳна талқинида тўла сақланиб қолинишига ҳаракат қилганлар ва бунга эришганлар.

Шуни ҳам алоҳида қайд этиб ўтиш лозимки, асар воқеаларининг саҳнада пьессадаги кўзланган темани жонли, ҳаётий образлар воситаси билан очишда шубҳасиз актёрнинг маҳорати муҳим ўринлардан бири ҳисобланади. К. С. Станиславский айтганидек, театрда «Режиссёрнинг хизматлари беҳад. Лекин асосий қудрат артистнинг қўлидадир».

Агар шу нуқтаи назардан «Қовоқвой билан Чаноқвой» спектаклидаги ижрочилик маҳоратига эътибор берилса, бир қатор муваффақиятли ўйналган образларни кўриш мумкин. Масалан, Қовоқвой ва Қовоқ хола образларини олиб кўрайлик. Артист Воҳид Қодиров ижодининг универсаллигини Қовоқвой ролида яна бир бор намойиш қила олган. Унинг талқинида Қовоқвой образи деярли ҳамма образлардан кучли, кўпқиррали ва ишонарли чиққан. У ўз қаҳрамонига шундай ишонарли деталлар, хатти-ҳаракатлар топганки, томошабинлар беихтиёр унга мафтун бўладилар. Образда сунъийлик йўқ. В. Қодировнинг Қовоғи ётган еридан тура олмаслиги Қовоқнинг беғамлигидан, қўполлигидан дарак берса, унинг сеҳргар эрта туриб зарядка қилишини буюрганида, еттида эмас, ўнда турса бўлмайдими дейиши, бир зумда чарчаб қолиши унинг дангаса, ишёқмаслигидан далолат беради. Бунинг устига у ҳаддан ташқари мақтанчоқ, лекин қуруқ мақтончоқ эмас. У ўзининг боксёрлигини амалда ҳам кўрсатмоқчи бўлади. Аммо енгилади. У қайсар ва ўжар. Онаси Қовоқ хола якка-ю ягона ўғлини «ҳам ўғлим, ҳам қизимсан» деса, у «дод қиз эмасман» деб ерга ётиб олади. Томда сеҳргарни пойлаб турганида, унинг ёнига чиқмоқчи бўлган онасига чиқманг, бўлмаса ўзимни томдан ташлаб юбораман, деб пўписа қилади. Артистнинг ижросида костюм томонидан Қовоқни кўрсак-да, аслида ҳаётимизда учраб турадиган жонли ҳақиқатни кўрамиз. Қовоқ хола образи ҳам муваффақиятли чиққан образлардан бири. Артистка М. Ҳамидова талқинида жуда оригинал чиққан Қовоқ хола образининг ижросида эришилган муваффақиятнинг биринчиси унинг тил талаффузида кўринади. Қовоққа хос сўзларнинг ёйиқлиги, унинг чайналиб, ямланиб талаффуз этилишида овоздан истакка лойиқ фойдаланилади. Қовоқ хола образида ҳам Қовоқвой образидагидек эртакка эмас, яна ҳаёт ҳақиқатига дуч келамиз. У—М. Ҳамидова ўғлини уйғотмоқчи бўлиб унинг ёнига ёндошар экан минг марта айланиб, ўргилади. Ўғлининг бокс тушиб енгилиб йиқилганида ҳушидан кетиб қолганини кўргач, бутун Ўриксор маҳалласини бошига кўтариб дод солади. Бу ерда ҳам эртакдаги Қовоқ холани эмас, ҳаётдаги айрим холаларни кўрамиз. Яна муваффақиятли чиққан образлар жумласига Чаноқвой (артист М. Рустамов) билан Тарвуз ЎзССРда хизмат кўрсатган артист О. Толипов)ни киритиш лозим. Чаноқвой Қовоқвой тарбиясида ҳеч ким топа олмаган йўлни, яъни сеҳргарнинг сеҳр йўлини топади ва дўстининг касалини даволайди. Чаноқ (шунинг ўзи сеҳргар) образини эслаганда унинг енгил хатти-ҳаракатларидан айтганининг устидан чиқадиган ва шунга ҳаракат қиладиган болалар дарҳол кўз олдингизга келади. Бу образни ижро этувчи артист ишонарли деталлар топиб, овоздаги салобат, ўринли хатти-ҳаракатлар — ҳаммасидан ўз меёрида фойдаланади.

Спектаклда автор томонидан етарли материал берилган образларнинг деярли ҳаммаси артистлар талқинида тўла ва ишонарли чиққан. Улар бор ижрочилик имкониятлардан фойдаланганлар.

Аммо драматург томонидан тўла ва меёрига етказиб ишланмаган Пахтабобо ва Чигитой образлари артистлардан С. Ўлжабоев ва Р. Мадраҳимова ижросида трафарет қўғирчоққа айланиб қолган. Чунки бу образларнинг асосий линияси йўқ, улар асар темасининг ривожида роль ўйнамайди. Шунинг учун ҳам бу образлар артистлар ижросида «меҳмон» образ даражасидан нарига ўтмаган. Шунингдек, асарда бир қатор персонажлар ҳам борки, жумладан, Чигиртка ва унинг боласи, она ва бола капалаклар автор томонидан ўринли берилиб яхши қилинган. Лекин, бу персонажларнинг «юки» асарда ҳам, саҳнада ҳам етарли бўлмагани учун томошабин кўз ўнгида ортиқчадек кўринади. Ўйлаймизки, автор ва театр ижодий коллективи бу камчиликларни спектакллар давомида тўлдира борадилар.

Биз истардикки, Пўлат Мўминнинг «Қовоқвой билан Чаноқвой» асари фақат ТЮЗ дагина эмас, республика қўғирчоқ театрида ҳам қўйилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Асарда бунга тўла асос бор. Хулоса қилиб айтганда, баъзи камчиликлардан қатъий назар, болалар драматургиясидаги бу янги туғилиш томошабинларни мамнун қилди.

И. РАҲИМЖОНОВ.

МАЪРИФАТ ЖОНКУЯРИ

Сиртдан қатнаб ўқиш ёшларга таълим беришнинг қулай формасидир. Сиртдан қатнаб ўқиш мактабларида бевосита ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган йигит-қизлар таълим олишади ва шу билим ўчоқлари орқали олий ўқув юртларига киришга ҳам тайёрланишади.

Областимизда ҳам бундай мактаблар кўп. Пойтахтимизда ишлаб турган шаҳар сиртдан қатнаб ўқиш мактаби ана шундай билим ўчоқларининг тўнғичи ҳисобланади.

Бу йил шаҳар мактаби ўн тўртинчи марта ўз битирувчиларига етуклик гувоҳномасини беради. Ҳа, бу билим ўчоғи ўзининг 15 йиллик фаолияти давомида 2 мингга яқин ишчи ёшларга ўрта маълумот берди.

Шаҳар сиртдан қатнаб ўқиш мактабини ташкил этишда тажрибали педагог Ҳамидулла Парпиевнинг хизматлари катта бўлди. Бу севимли педагог мазкур мактаб ишга тушгандан бери илмий бўлим мудири вазифасида ишлаб келяпти. Ишчан педагог ёш ўқитувчиларнинг моҳир устози сифатида ҳам танилди.

Халқ маорифи ишини жон-дилидан севган Ҳамидулла ака Парпиев 30 йилдан бери ёш авлод тарбияси билан шуғулланиб келмоқда.

Ўз касбининг моҳир устаси ўртоқ Парпиевнинг туғилган кунига 50 йил, педагогик фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати билан яқинда унинг юбилей кечаси ўтказилди. Юбилярни ҳамкасблари, шогирдлари қизғин қутлашди.

А. АБДУВАЛИЕВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„БУФЕТДА ТАРТИБ БЎЛАДИМИ?“

Мактаб ўқувчилари янги-янги спектаклларни кўриш учун Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театрига тез-тез келиб туришади, постановкаларни завқланиб кўришади.

Аммо бу ерда дурустгина маданий-маиший хизмат кўрсатилмаётганлиги баъзан уларнинг ғашига тегади. Бу ҳақда ўқувчилардан бир группаси редакцияга хат ёзиб, театрдаги буфетнинг кўп вақт ишламай қолиши, аллақайтиб ишлаб қолгудай бўлганда ҳам, буфетчи С. Салимжонова ёш томошабинларга нисбатан қўпол муомалада бўлаётганлиги тўғрисида шикоят қилишган.

«Октябрь» ресторанининг маъмурияти ана шу хат юзасидан яқинда текшириш ўтказди. Ресторан директори ўртоқ Р. Мирзаевнинг редакцияга хабар қилишича хатларда кўрсатилган камчиликлар текширишда тўла тасдиқланган. Буфетчи С. Салимжонова вазифасидан бўшатилиб, бошқа ишга ўтказилган. Театр ҳузуридаги буфет энди мунтазам ишлаб турибди.

ЯНГИ МУЗИКА ЖАРАНГЛАМОҚДА

Жамоатчиликка Ўзбекистон композиторларининг янги куйлари чалиб берилди.

В. Маяковскийнинг «Владимир Ильич Ленин» шеърига Р. Вильданов оратория ёзган. «Революция доҳийси, энг инсонпарвар инсон образи ораторияда кишига ҳузур бахш этадиган оҳанграбо пардаларда басталанган, дейди композитор Б. Зейдман. Маяковский шеърларини музикага солиш жуда қийин. Румиль Вильданов бунинг уддасидан чиқа олган ва у ёзган музикада шоир сатрлари жаранг-дор янграйди.

Р. Вильдановнинг биринчи йирик асари — «Тинчлик тараналари» кантатасини Дмитрий Кабалевский юксак баҳолади ва у ёш композиторлар ишларининг Бутуниттифоқ кўригида дипломга сазовор бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XIII ПЛЕНУМИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎҚИБ

Айрим корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш плани бажарилмайди, штурмчилик авж олади. Натижада маҳсулот сифати пасайиб, унинг таннархи ошиб кетади.

Механизацияга қарши кайфиятда бўлган кишилар ҳали ҳам бор. Жумладан, пахта териш техникасидан фойдаланиш масаласида консерватизм. [illegible] қатъий чек қўйилиши керак.

Амалпарастликнинг ҳар қандай кўринишларини қатъиян йўқотиш лозим. Амалпараст фақат ўзини кўз-кўз қилишга, ишни юзаки чиройли қилиб кўрсатишга интилади.

Айрим жойларда қурилиш ишлари ниҳоятда сифатсиз олиб борилмоқда. Шундай ҳоллар ҳам бўладики, айрим турар-жой бинолари қуриб битказилмасдан туриб капитал ремонтга муҳтож бўлади.

Кино хизмати кўрсатиш маданияти паст. Баъзан совет кинофильмларини экрандан олиб ташлаб, бу фильмлар ўрнига капиталистик мамлакатларнинг пастарин фильмлари кўрсатилади.

Ғийбатчилик, фирибгарлик, гуруҳбозлик ва тухматчилик афсуски, ҳали ҳам бизнинг орамизда бор. Уларни соғлом организмни кемираётган қурт деса бўлади.

Ичкиликбозлик кишилар соғлигини барбод этади, оилавий турмушни бузади, меҳнат унумдорлигини пасайтиришга, брак маҳсулот чиқаришга, прогул ва аварияларга сабаб бўлади.

Расмларни А. Ҳолиқов чизган.

„КЎК ОЛТИН" ДАЛАЛАРИДА

Юқори Чирчиқдаги «Политотдел» колхозининг ўртоқ Қўлдош Эргашев бошлиқ бригадасининг аъзолари ҳар гектар ердан 230 центнердан каноп етиштириш учун курашяптилар. Суратда: «кўк олтин» ниҳоллари культивация қилинаётир.

А. Абалян фотоси.

КАСБИГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

Киши ўз касбига меҳр қўйса, унинг меҳнати самарали бўлиши турган гап. Шунинг учун ҳам «севган касбнинг гашти ўзгача бўлади» дейдилар-да. Маъсуда Рамазонова ҳам, Карима Йўлдошева ҳам соғувчилик касбини жон-дилидан севишади, колхоз бойлигининг бири ўн, ўни минг бўлсин дея астойдил меҳнат қилишди. «Коммунизм» колхозининг чорвадорлари бу моҳир соғувчиларни «бизнинг машъалларимиз» деб бекорга айтмайдилар.

Маъсуда Рамазонова ўтган йили 30 тонна сут соғиб бериш мажбуриятини олиб, уни 33,5 тоннага етказган бўлса, Карима Йўлдошева 27340 килограмм ўрнига 32117 килограмм сут соғиб топширди. Ҳар бир жайдари сигирдан 2300—2500 килограммдан сут соғиб олишга эришган бу ишчан аёллар етти йилликнинг олтинчи йилида ўз зиммаларига янада юксак мажбурият олдилар. Улар ўзларига бириктирилган 13—14 сигирнинг ҳар биридан 2500—3000 килограммдан сут олишга аҳд қилишган. Биринчи кварталда моҳир соғувчиларнинг ҳар бир сигирдан соғиб олган сути 800—900 килограммданга тўғри келди.

Карима Йўлдошева, Маъсуда Рамазонова, Мунаввар Отахўжаева каби илғорларнинг ғайрати туфайли колхоз 1964 йилнинг 1 кварталида пландаги 111 тонна ўрнига 116,5 тонна сут тайёрлади. Давлатга сут сотиш квартал плани эса 116 процент бажарилди.

Колхоз чорвадорлари қуёшли ўлкамизнинг 40 йиллик тўйини 460 тонна ёки ўтган йилдагидан қарийб 30 тонна ортиқ сут тайёрлаш билан кутиб олишга бел боғлаб, қизғин ҳаракат қилаётган экан, бу ҳаракатнинг олдинги сафида Карима, Маъсуда, Мунаввархонлар бормоқда.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ,
Янгийўл бошқармаси.

ПАХТАНИНГ ЯНГИ НАВИ

Республикамиз селекционерлари олдида яқин келажакда районлаштирилган пахтанинг 108-Ф навидан эртапишар, машина теримига мос, тўқимачилик саноати учун жуда зарур IV тип тола берадиган ва бошқа комплекс белги-сифатларга эга бўлган янги перспектив пахта навини яратишдек муҳим вазифа турибди. Кейинги йилларда таниқли селекционер, академик С. С. Канаш томонидан яратилган С-1622 пахта нави кўп жиҳатдан яхши натижалар бермоқда. Давлат навларни синаш участкасининг олиб борган кўпйиллик тажрибалари маълумотларига кўра янги С-1622 пахта нави ялпи ҳосил жиҳатидан 108-Ф навига қараганда 4 процент, толасининг узунлиги жиҳатидан 10 процент ва 5—6 кун эртапишишдек ажойиб афзалликларга эгадир. Бу янги навнинг юксак технологик кўрсаткичга эга бўлгани, айниқса IV тип тола берганлиги учун ундан олинган пахта ҳосилига давлат чакана нархлари бўйича 108-Ф навига нисбатан 10 процент миқдорида юқори ҳақ тўланмоқда.

Давлат нав синаш участкасидан муваффақиятли ўтган бу пахтанинг янги нави 1961 йилдан буён Сирдарё областининг Гулистон районидаги «Ленин йўли» колхози далаларида ўстириб келиняпти. Хўжалик 1000 гектарга ана шу нав пахтанинг чигитидан экмоқда. Бунгача шўрхок тупроқлардан ташкил топган колхоз далаларида пахтанинг 108-Ф нави етиштирилларди. Гектарлардан атиги 9,4 центнердан ҳосил олинарди. Пахтанинг янги С-1622 нави экилабошлагач майдонларнинг гектар бошига 20 центнердан ҳосил олинабошлади, IV тип тола берадиган янги нав пахтага 10 процент ортиқча ҳақ тўлангани учун колхоз пахтачиликдан қўшимча 45 минг сўм даромад қилди.

С. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
пахта селекцияси ва уруғчилиги институтининг илмий ходими.

Б. АЗИЗОВ,
аспирант.

ҲАММА ДАЛАДА

Ёшу-қари ҳамма далада. Ахир мўл ҳосил учун курашда долзарб кунлар келди. Шу кунларда ғайрат қилиб, ҳар туп ғўзасини авайлаб, кўз қорачуғидай асраб, ўстирган деҳқон, кузга бориб, албатта баракали хирмон кўтаради.

Юқори Чирчиқдаги «Ўзбекистон» колхозининг миришкорлари худди шундай қилмоқдалар. Мана колхознинг ўртоқ Ю. Ен Сен бошлиқ бригадаси далалари. Кенг пайкалларда ғўзалар барқ уриб ўсаяпти. Ягана ўз вақтида ўтказилиб, культивация маромига етказилган.

Ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил топширамиз! Бригада аъзоларининг жанговар шиори бу. Зулфия Жумақулова, Роҳат Утиқулова каби пешқадамлар дала ишларини бажаришда кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар.

Механизатор Хидирбой Мавлоновни ҳам қачон қидирманг қизғин иш устида учратасиз. У кунига 8—9 гектар ерни культивация қиляпти.

Шунингдек ўртоқ Пак Александра бошлиқ бригадада ҳам ғўза парвариши қизитиб юборилган. Табиий офат озмунча халақит бермади. Бироқ бригада аъзолари табиий офатга қарши мардонаворлик билан курашдилар.

Бу колхоз аъзолари 630 гектар ернинг ҳар гектаридан 33,5 центнердан пахта топширишга бел боғлаганлар. Улар ана шунга яраша тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар.

— Республикамизнинг 40 йиллик юбилейига ёруғ юз билан борамиз, бунинг учун эса далаларда олинган мажбуриятни бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил етиштирамиз,—дейди ўртоқ Пак Александра.

Куч бирликда дейдилар. Бу колхознинг каттадан-кичиги бир ёқадан бош чиқариб, ҳар соат, ҳар минутдан унумли фойдаланиб меҳнат қилаётган экан, албатта далаларда ҳосил мўл бўлади.

О. ХОЖИБОЕВ.

8000 ТОННА ОЛТИН ДОН БЕРАМИЗ

Донимиз — ош-у н о н и м и з. Омборларимиз олтин дон билан тўла бўлса эл дастурхонидан ҳамиша оппоқ нон аримайди. Кўнглимиз ҳам, қорнимиз ҳам тўқ бўлади. Ана шуни дилга жо қилган совхозимиз ишчилари, механизаторлари партиямиз Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари тарихий қарорларидан руҳланиб катта майдонларда мўл ҳосил етиштириш билан ғаллакорлик шарафини улуғлашга аҳд қилганлар.

Совхозимизда мўл ғалла ҳосили учун кураш ўтган йилнинг кузидан бошланди. Қарийб ҳамма ерга буғдой, арпа кузда — совхоз тарихида биринчи марта озиқлантирилган ерларга экилди. Зарур агротехника қоидаларига тўла амал қилинди. Айниқса бу йилги баҳор ғаллачилик учун жуда ҳам қулай келди. Совхоз тоққа яқин бўлганлиги сабабли бошқа ерларга қараганда кўп ёмғир ёғди. Салқин ҳаво, гармселнинг қарийб бўлмаслиги ғалла экинларининг яхши ривожланиши, унинг кўпроқ дон олишини таъминлади.

Совхозда қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳисобига ғалла майдони йилдан йилга кенгайиб ҳосили ҳам ортаяпти. 1962 йилда 3096 тонна дон етиштирилган бўлса, ўтган йили икки баравар кўп —6000 тонна буғдой, арпа, нўхат ҳосили олинди. КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленуми қарорларидан руҳланган совхозимиз ишчилари бу йил ғалла майдонини 2400 гектарга кенгайтирдилар ўтган йилдагига қараганда 950 гектар ерга кўп дон экдилар. Ғалла майдони 5645 гектарга етказилди. Бу йил 1963 йилга нисбатан 2 минг тонна кўп— 8000 тонна олтин дон олиш мўлжалланаяпти. Бундан уч йил илгари ҳар гектаридан 7,1 центнердан дон етиштирган бўлсак, бу йил гектаридан 15 центнердан дон олишни мўлжаллаган эдик. Баҳордаги намгарчилик ва агротехника қоидаларини тўғри амалга оширилиши туфайли эндиликда гектаридан 15 эмас, балки 17 центнердан буғдой, арпа олиш кутилмоқда.

Ҳа демай олтин бошоқлар денгизида қизғин ҳаёт қайнайди, қудратли комбайнлар овози гуриллайди.

Коллективимиз олдида олтин донни барвақт ўриб-йиғиб олиш вазифаси турибди. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ғалла ўримига шайланинг деб чиқарган қарорини муҳокама қилиб ўрим-йиғимга пухта тайёргарлик кўрдик.

Ўтган йили ғалла 49 иш кунида ўриб-янчиб олинган эди. Бу йил экин майдони ортишига қарамай 35—40 кунда тугаллашни планлаштирдик. Комбайн, трактор ва бошқа транспортларнинг тўхтовсиз ва унумли ишлашини таъминлаш учун зарур тадбирлар амалга оширилди. Тиркама, ўзиюрар 23 та комбайн сифатли ремонтдан чиқарилиб ишлатиб синаб кўрилди.

Ноннинг увоғи ҳам нон, дейдилар. Дон ҳам ана шундай. Биз ўрим-йиғим вақтида исрофгарчиликка йўл қўймай ҳар бир донни кўз қорачиғидай сақлаш чораларини кўраяпмиз. Комбайнларга бошоқларнинг сакраб кетмаслиги учун донни ушлаб қоладиган мослама ремонлар ўрнатилди. Қирқиш пичоқлари яхшилаб чархланди. Илгари комбайнлар бошоқларнинг ўзинигина ўрар эди. Кўпчилик ғаллазорлар текисланиши натижасида ғаллани тагидан ўриш имконияти туғилди. Бу нобудгарчиликка барҳам бериш билан сомонларни пайкалларда қолдирмайди. Бирйўла йиғиб олинади.

Ота-боболаримиз иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлади дейдилар. Шунинг учун агрегатларга хизмат қиладиган запас қисмлар билан қуролланган сайёр машиналар тахт қилинмоқда. Булар иккита отрядга хизмат қилиб, комбайнларнинг унумли ишлашига ёрдам беради. Комбайнчи ва штурвалчи кадрлар етарли таъминланди.

Комбайнчилар ҳар йилдагидек ўрим-йиғимга чиқиш олдидан ўз зиммаларига оширилган юксак мажбурият оладилар. Социалистик мусобақа ташкил этилиб, илғор отряд ва комбайнчилар учун кўчма Қизил байроқ таъсис этилади. Илғорлар қиммат баҳо буюмлар билан рағбатлантириладилар.

Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти агрономлар иштирокида барча ғаллазорларни текшириб чиқди. Заҳарли ўтлар борлиги аниқланган майдонлар ўтдан тозаланди. Самолет билан ҳашаротга қарши 2,5 минг гектар ғалла майдони дориланди. Ёнғинга қарши чоралар амалга оширилди. Пайкалларнинг атрофи ҳайдаб қўйилди.

Донни тўғри ҳисобга олишга алоҳида эътибор берилади. Бунинг учун ҳисобчилар ажратилиб, улар керакли ҳужжатлар билан таъминланди. Дон комбайн бункеридан хирмонга эмас, машинага юкланиб, марказий омборга жўнатилади. Бу эса ортиқча харажатларни камайтириш имкониятини беради.

Комбайнчиларнинг бу йилги аҳди-паймонлари бошқача. Улар фидокорона меҳнат туфайли етиштирилган олтин донни тезроқ ўриб-йиғиб омборларга тўкиш орзуси билан яшамоқдалар. Ҳар бир комбайнчи бу йил ҳам кўпроқ майдондан ғалла ўриш юзасидан юксак мажбурият олди. Ўтган йилги мавсумда 415 гектар ердан ғалла ўрган тюпкочи ўртоқ Аҳмад Раҳимов бу йил янада кўпроқ ердаги ғаллани ўриш мажбуриятини олди ва Ғани Деҳқоновни социалистик мусобақага чақирди. Соиб Асраев, Жумақул Шерматов, Раҳматилла Иброҳимов, Эшонқул Холбоев, Абдураҳмон Ёрматов ўртоқлар ҳам ўрим-йиғимга пухта тайёргарлик кўрдилар.

Шуни ҳам айтиш керакки, комбайнчиларга иш ҳақи даланинг ўзида бевосита тўланади. Бундан ташқари, ўрим нормасини ошириб бажарган комбайнчиларга қўшимча ҳақ тўлаш амалга оширилади.

Совхозимизда ўрим-йиғимга тайёргарлик асосан тугалланди. Коллективимизнинг фикри-зикри ғаллани қисқа вақт ичида ўриб-йиғиб олиш, давлатга ўтган йилдагидан анча кўп дон етказиб беришга қаратилган. Совхозимиз ишчилари серқуёш республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини элимизга 8000 тонна олтин дон топшириш билан муносиб кутиб олади.

Ф. ҒУЛОМОВ,
1-«Оҳангарон» совхозининг директори.

ХОТИРЖАМЛИК ҲОСИЛ ДУШМАНИ

1-«Оққўрғон» совхозига бориб қайси бўлимда иш дуруст кетаяпти, деб сўрасангиз, дарҳол 1,- 4, ва 2-бўлимларда иш чакки эмас, деган жавобни оласиз. Айрим бригадалар ҳақида талай мақтовларни эшитасиз.

Дарҳақиқат, совхозда дуруст иш олиб бораётган бўлимлар, бригадалар, звенолар кўп. Совхоз коллективи ўтган йили эришилган шуҳратни мустаҳкамлаб қолиш, бу йил янги марраларни эгаллаш, республикамизнинг 40 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил олиб, 6500 тонналик хирмон кўтаришга бел боғлаган. Шу мақсад, иштиёқ ва ҳиммат билан тер тўкаётган дала гвардиячиларининг ишлаётганларини кўриш жуда завқли, мароқли.

Совхоз коллективининг фидокорона меҳнатлари ҳозирдан ўз самарасини кўрсата бошлади. Ҳозир 2731 гектар ердаги ғўзанинг 779 гектардагиси қийгос шоналай бошлади 530 гектар майдондаги ғўза 6—7 тадан чинбарг чиқариб, шоналай деб турибди.

Совхозда Карим Тоштанбеков, Абдужалил Султонов каби миришкор бригада бошлиқлари, дала гвардиячилари — механизатор Собила Хисомова, Александр Попов сингари звено бошлиқларининг далаларини кўриб қувонасиз. Совхоз далаларидаги ғўза кўчатларининг текислиги, мурғак ғўзаларни биринчи парвариш билан икки томонлама тўла озиқлантирилганлиги, кўп пайкаллар ёввойи ўтлардан тозаланганлиги ҳам кишини хурсанд қилади.

Бу ишлар шубҳасиз яхши ва тақдирга сазовор. Бироқ бу ҳол совхозда андаккина мағрурланиш, ўз ишларига ортиқча баҳо бериш, қисман хотиржамлик кайфиятини туғдирганга ўхшайди. Пайкалларда кўчатлар текислигига маҳлиё бўлиб ғўзани суғориш кечиктирилиб юборилаётганлиги, айрим далаларни ўт босиб кетаётганлиги, сувдан нотўғри фойдаланишга йўл қўйилаётганлиги буни яққол кўрсатиб турибди.

Бўлим агрономи ўртоқ Ражаб Ашуров бизни ўртоқ Турғун Деҳқонов бошлиқ бригадага олиб борди. У ердаги ғўзалар шоналай бошлаган лекин ҳийлагина ўт босиб қолган.

— Машинани қайтаринг. — деди Ражаб Ашуров шоферга қараб.

— Нега? тўғридан ўтиб кетақоламиз, — деди шофер йигит.

— Ўтиб бўлмайди. Сув тошган. Дарҳақиқат бу бўлимдаги қайси йўлдан юрманг, ҳаммаерга сув тошиб ётганини кўрасиз. Булар гўё ғўза ўрнига кўчаларни суғораётганга ўхшайдилар.

Ҳамидулла Йўлдошев бошлиқ бригаданинг бир картаси сувдан кейин вақтида культивация қилинмагани кўриниб турибди. Қатор ораларида катта-катта кесаклар кўчиб ётибди. Бундай аҳволда ғўза қандай ривожланади?

Султон Абдураҳимов бошлиқ бригаданинг ғўзаси ҳам ўт ичида ётибди. Лекин буни унча хавфли эмас дейдилар. Бугун хавфли бўлмаса ҳам эртага бу ўтлар ҳаммани шошириб қўйиши турган гап! Ваҳоланки, бундай ўт босабошлаган ерлар совхозда ҳийлагина бор.

Бундай камчиликлар яхши дейилган биринчи бўлимгагина хос эмас. 2-бўлимдаги Тўравой Жумаев бошлиқ звенонинг 50 гектар ери бор. Шундан 20 гектар ердаги ғўза жуда сийрак. Шунга қарамай бу звенода ғўза парвариши сифатсиз ўтказиляпти. Ғўзани ўт боса бошлаган. Суғориш ҳам, сувдан кейинги культивация ҳам жуда сифатсиз ўтказилган. 3-бўлимдаги Ортиқ Беглиев бошлиқ бригадада ҳам шу каби камчиликларни кўриш мумкин.

Совхозда ҳозир шу каби камчиликларни бартараф этиш ўрнига «кўчатимиз кўп, ғўзанинг ривожи ўтган йилги даражага етиб қолди, ёввойи ўт унча хавфли эмас», деган хом хаёлларга берилган. Ваҳоланки ҳозир совхозда 135 гектар ердаги ғўзанинг ривожи кўнгилдагидек эмас. Бу ғўзалар эндигина 1—3 тадан чинбарг чиқарган, холос.

Шу кунларда қаерга борманг, чанқаб ётган ғўзаларни кўрасиз. Совхоз раҳбарларининг ўзлари «бу ғўзалар сув-сув деяпти» дейдилар. Мана шу сувталаб ғўзаларни қондириб суғориш талабга жавоб бермайди. Совхозда ғўзани суғориш тўғрисида аниқ бир графиk йўқ. Бу муҳим ишга етарли эътибор бериб, конкрет чоралар кўрилмаётганлиги сезилиб турибди. Бошқармадан берилган график бўйича шу кунларда 185 киши, совхознинг ўзи тузган график бўйича 200 киши ғўзага сув қўйиши лозим. Бироқ ҳар иккала график ҳам бажарилмаяпти. Шу кунларда ишлаб турган сувчиларнинг сони 173 кишидан ошмайди. Улар бир кунда аранг 131 гектар ердаги ғўзага сув қўймоқдалар.

1-«Оққўрғон» совхозида кўпгина яхши ишлар билан бирга шу каби бир қатор камчиликлар ҳам бор. Бу камчиликлар хотиржамлик, бевақт мақтанчоқлик билан йўқолмайди. Ишдаги ҳарорат ва маҳоратни бўшаштирмасликни, дастлабки эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун яна ҳам жиддийроқ ишлашни, айниқса, ғўзани суғоришда йўл қўйилаётган камчиликларга тезроқ хотима беришни талаб қилади. Буни унутмаслик керак.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

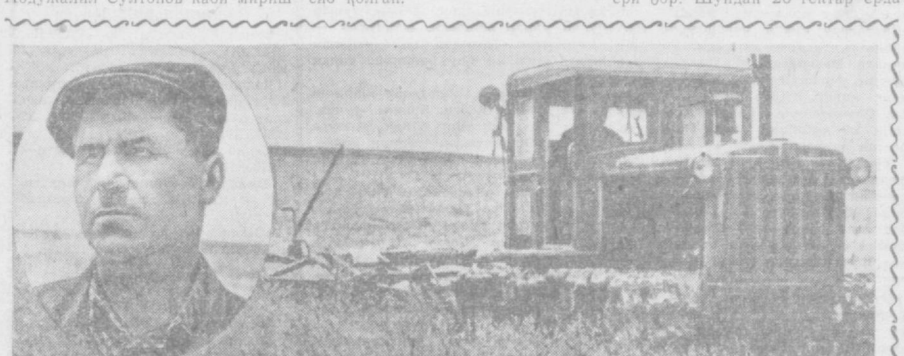

«Кўкорол» совхозида нўхат ўрими қизитиб юборилди. Совхоз ишчилари 120 гектар ердаги эртаги нўхатни қисқа муддат ичида йиғиб-териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Суратда: нўхат ўриш пайти. Доирада механизатор Андрей Балабук.

М. Шевелев фотоси.

ҒАЙРАТЛИ КИШИЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети республикамизнинг шонли 40 йиллик юбилейини меҳнатда ажойиб муваффақиятларга эришиш билан нишонлаш юзасидан барча меҳнаткашларга қарата Мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда «Б у т у н куч—олинган мажбуриятларни бажаришга» — деган шиор ўртага ташланди. Бу илҳомбахш шиор ҳозир ҳар бир деҳқоннинг, ҳар бир қишлоқ меҳнат аҳлининг асосий мақсади.

Мурожаатдан илҳомланган Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Октябрь» колхозининг азамат сабзавоткорлари ҳам тўйга муносиб туҳфа тайёрлаш учун курашмоқдалар. Улар бу йил катта курашга бел боғлашган. Айниқса картошкадан мўл ҳосил етиштиришмоқчи. Йил бошидаёқ мавсумда 1520 тонна картошка ҳосили етиштириб бериш юзасидан зиммаларига юксак мажбурият олишган эди. Лекин бу мавжуд имкониятлар даражасидаги марра эмас эди. Шунинг учун колхоз деҳқонлари ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, янги, оширилган мажбурият олишди. Марра 1600 тонна қилиб белгиланди.

Миришкорлар олинган мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун дала ишларига барвақт киришишди. Колхозда дастлаб 50 гектар майдонга эртаги картошка экиш кўзда тутилган эди. Кейинчалик йиллик планни эртаги картошка ҳосили ҳисобигагина бажаришга аҳд қилинди ва 113 гектар майдонга картошкани энг қулай муддатларда экдилар.

Колхоз сабзавотчилари Кузнецов методи асосида иш олиб бормоқдалар, картошка етиштириш агротехникасига оид янгиликларни ишлаб чиқаришга тўғри татбиқ қилмоқдалар. Колхозда бу йил сабзавоткор хўжаликлар орасида биринчи бўлиб ажойиб бир янгилик синаб кўрилмоқда. Қайта шудгорланиб, бороналанган ерларга гектар бошига 150 килограммдан азот солишди.

Тупроққа тушган азот ернинг юза қисмини қўзилатиб, картошканинг тез ва соғлом униб чиқишини таъминлади. Бу тадбир айни вақтда уруғликнинг зах тупроқда чириб кетишига йўл қўймади: Барча майдонлардаги картошкалар бир текис—оддий усулда экилган картошкаларга қараганда 3-4 кун эрта униб чиқди.

Картошка ниҳоллари техника ёрдамида намунали парвариш қилинаяпти. Техникага деҳқоннинг энг яқин дўсти сифатида қаралаётгани туфайли ҳам хўжаликда картошкаларга биринчи ишлов бериш барвақт, муваффақиятли амалга оширилди. Культивация билан бир вақтда ниҳоллар иккинчи бор озиқлантириб кетилди. Гектар бошига 600 килограмм миқдорида калий, сульфат аммоний ва азот аралашмаси солинди. Шунинг учун ҳам картошкалар жуда яхши амал оляпти. Ҳозирги кунда ниҳолларнинг бўйи 50—60 сантиметрдан ошиб кетди.

Картошка парваришини намунали олиб бораётган Р. Алимов бошлиқ биринчи ва Н. Абдуллаев бошлиқ тўртинчи бригада аъзолари иккинчи ишловни ҳаммадан илгари тамомладилар.

Колхоз деҳқонлари эртаги картошкадан ташқари 60 гектар помидор, 37 гектар эртаги карам, 40 гектар пиёз ва бошқа сабзавот экинларини ҳам сифатли парвариш қилмоқдалар, шаҳар меҳнаткашларига кўплаб эртаги сабзавот маҳсулотларидан карам ва пиёз жўнатмоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

КЎСАК ҚУРТИ—ҒЎЗАНИНГ ОФАТИ

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда ғўза зараркунандаларига қарши шафқатсиз кураш олиб бориш жуда муҳим аҳамиятга эга. Негаки, ҳашаротларга қарши курашиш унутиб қўйилса ёки сусайтириб юборилса, кўтарилган хирмоннинг чўғи кам бўлиб қолади.

Ғўза зараркунандалари ичида айниқса кўсак қурти хавфли ҳашаротдир. Деҳқонлар кўсак қуртини ғўзанинг офати деб аташади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Кўсак қурти деҳқонлар не ҳасратда тўплаган шоналар, гуллар ва кўсакларни шикастлантиради. Шикастланган шоналар ва ёш тугунчалар кўплаб тўкилиб кетади. Зарарланган кўсаклар эса ғўза тупининг ўзида қуриб қолади.

Битта қурт 13—21 кун яшайди. Ана шу ҳаёти давомида 10—20 та шона, гул, тугунча ва кўсакка шикаст етказади. Ана шу зараркунанда туфайли ғўзанинг 20—30 процентгача ҳосили нобуд бўлади.

Кўсак қуртининг капалаги 20 кун мобайнида ўрта ҳисобда 400—600 та тухум қўяди, айрим ҳолларда бу рақам 3 мингтага ҳам етади. Капалак ҳар туп ўсимликка, ҳар бир ҳосил шохига ва ҳар бир мурғак баргга биттадан ёки иккитадан тухум қўяди.

Биринчи ва иккинчи ёшдаги қуртлар ўсимликнинг қаерида тухумдан очиб чиққан бўлса, ўша ердан озиқланади. Учинчи авлод вужудга кела бошлаган пайтдан бошлаб қурт шонанинг, тугунчанинг ва кўсакнинг ичига кириб олишга ҳаракат қилади.

Қурт ўзининг зарарли фаолиятидан сўнг ерга тушади ва тупроқда қўғирчоқ бўлиб қолади. Орадан 11—15 кун ўтгач, шу қўғирчоқлардан капалаклар чиқади. Капалаклар яна ғўза тупларига тухум қўяди. Бу —илгариги авлоддан бир неча юз баравар кўп бўлган янги авлоддир.

Шу нарса аниқландики, шу йилнинг 10 июнидан 25 июнига қадар кўсак қуртининг капалаклари бир қанча хўжаликларнинг далаларига тухум қўядилар. Янгийўл бошқармасидаги Ленин номли, «Ленинизм», 3-«Интернационал», «Қизил Октябрь», Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Северний маяк», Оҳунбобоев номли, Карл Маркс номли, «Полярная звезда», Бенобод бошқармасидаги Ленин номли, Дзержинский номли, Навоий номли колхозлар, 1 ва 2-«Далварзин» совхозлари, Оққўрғон бошқармасидаги Куйбишев номли, «Озод», «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, 1 ва 2-«Оққўрғон» совхозлари ва бошқа хўжаликлар ана шулар жумласидандир.

Ҳозир ҳашаротнинг борлигини аниқлаш жуда қийин. Чунки уларнинг сони ҳали кўп эмас. Кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари ва агрономлар июнь ойининг бошида пайдо бўлган қуртларнинг биринчи авлодини қириб ташлашга унчалик аҳамият бермаётирлар. Улар июль ойининг учинчи ўн кунлигида пайдо бўладиган қуртларнинг иккинчи авлодига қарши курашишни ўйлаяптилар, холос. Ваҳоланки июль ойининг охирига бориб, кўсак қуртлари июнь ойидагига нисбатан бирнеча юз баравар кўпайиб кетади. Хўжаликларнинг шундай раҳбарлари бу ҳақда тузукроқ бош қотирсалар яхши бўларди.

Шундай қилиб, ҳар йили кўсак қурти учраб турадиган барча хўжаликларда 10 июндан 25 июнга қадар далада машъал ёқиб, қурт капалакларини йўқотишни ташкил этиш керак. Машъал чиқиндилардан қилинади. Латта ёки қоп лахтагидан, соляркa сингдирилган пишиқ ғиштдан қилса ҳам бўлади. Машъаллар ердан 1—1,2 метр баландликка ўрнатилади. Қоронғу тушгандан бошлаб нечаси соат 12 га қадар ҳамма машъалларни ёқиб қўйиш керак. Шунда капалаклар оловга келиб уриладн ва ўз-ўзидан нобуд бўлаверади.

Ана шу 15 кунлик муддат ичида биринчи ёшдаги қуртларга қарши химиявий кураш олиб борилади. Бунда ҳар гектар ерга 30 процентли ДДТ дан 7 килограмм ёки 50 процентли ДДТдан 5 килограмм сепилади. Бир гектар ерга 2,5—3 килограмм севин ёки 5 килограмм алдрин сепилса ҳам бўлади. Ғўза қатор ораларига комплекс ишлов берилаётганида бу препаратларни метилмеркаптофос билан қўшиб ишлатса ҳам бўлади.

Бу тадбирлардан ташқари кўсак қуртига қарши 5 процентли ДДТ ёки 10 процентли дитоксни пуркаш йўли билан курашиш ҳам мумкин. Бу дориларнинг қуруқ ўзини сепса ҳам бўлади, 1:1 муносабатида гексахлоранга ёки хенлатоксга аралаштириб, гектар бошига 20—30 килограммдан, кальций арсенатига аралаштириб гектар бошига 12—15 килограммдан сепса ҳам бўлади.

Маълумки, кўсак қуртининг капалаклари 20 кун давомида тухум қўяди. Ана шуни назарда тутиб, июнь ойи давомида юқорида айтиб ўтилган тадбирларни икки марта қайтариш зарур. Биринчи авлоддаги капалаклар маккажўхори ўсимлигини яхши кўришади. Шунинг учун ҳам пахтазорга қанақа дори-дармонлар сепилган бўлса, маккажўхоризорга ҳам шунақа дори-дармонлар сепилиши керак. Аммо ДДТ препаратларини сепишни маккажўхори ўрим-йиғими бошланишидан бир ой олдин тўхтатиш зарур.

Пахтакор ўртоқлар! Бу йил «оқ олтин»дан баракали хирмон кўтараман, жонажон диёримизнинг 40 йиллик тўйини муносиб тўёна билан кутиб оламан» десангиз, ҳозир ғўза парваришини кун сайин кучайтириш билан бирга ўсимлик зараркунандаларини бутунлай йўқотишни ҳам асло унутманг!

С. БОНДАРЕНКО,
Тошкент область ўсимликларни ҳимоя қилиш станциясининг директори.

Қишлоқ хўжалик САҲИФАСИ

ЮБИЛЕЙ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ЎЗБЕКИСТОН ЖАМОЛИ

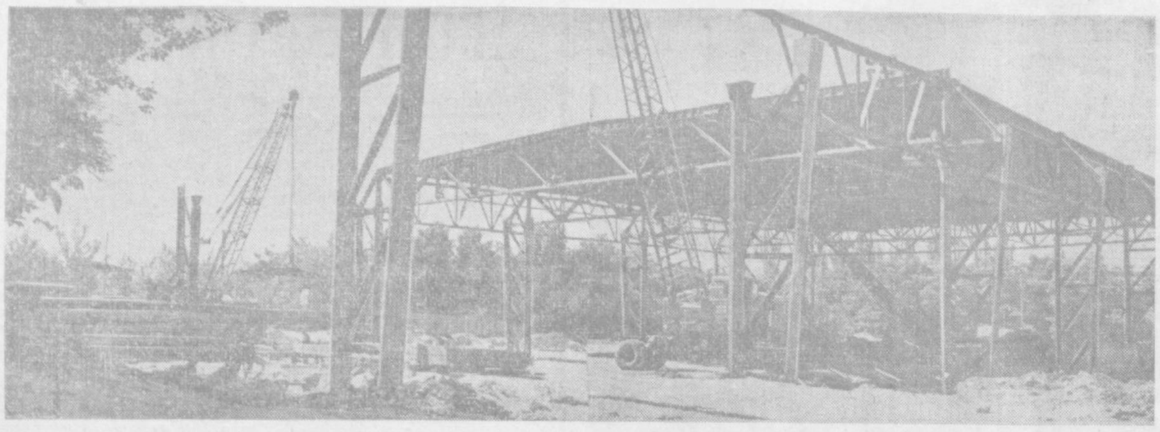

Бир ўлкаки, тупроғида олтин унади,
Бир ўлкаки, қишларида шивирлар баҳор...

Бу — севимли адиб Ойбек таърифини достон қилган Ўзбекистон. У навқирон ёшини — қирқ йиллик тўйини нишонлаш арафасида. Тўй тантаналари республикамизнинг ҳамма шаҳар-қишлоқларида ўтади. Тўйхона маркази эса шаҳримизнинг сўлим «Победа» ўрмон паркида бўлади.

Бу ерда севимли ўлкамизнинг бутун ҳусни-жамоли, қирқ йил ичида қўлга киритган улкан ютуқлари кўз-кўз қилинади. Юбилей кунлари неча ўн минглаб томошабинлар, тўйга келган меҳмонлар, чет элликларга Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси кўрсатилади.

Хўш, бутун Ўзбекистон унинг ажойиб кишилари гўзал манзараси, битмас-туганмас бойликларини акс эттирувчи бу даргоҳ қандай бўлади?

Хушманзара парк ўртасида бетон, ойна ва металлдан ишланган павильонни тасаввур этинг. Унинг девори рангдор цемент билан ишланган ва архитектура керамикаси билан жиҳозланган. Яна бошқа деворида эса бетон ва ойна ялтирайди. Павильонга кирамиз. Узоқда тематик панно кўзга ташланади, колонналар ярим доира шаклида қурилган пастак болхонани кўтариб турибди.

Катта виставка зали... Унинг деворида Ленин орденлари порлаб турибди. Шу ерда Владимир Ильичнинг барельефи, меҳнат илғорларининг портретлари.

Гўзал постаментда катта қилиб ишланган манзарали картина. Бу картина Ўзбекистоннинг Совет Социалистик Республикаси деб эълон қилиниши ҳақида ҳикоя қилади...

Шундай қилиб биз юбилей виставкаси павильонидамиз. Тўғрироғи, бу репортажни ҳозир павильондан эмас, балки рассомлар устахонасидан бошладик. Бу ерда улкан павильон бус-бутунлигича кичкина макетда ўз ифодасини топган. Бу хона ўзига хос лаборатория — виставканинг «мия маркази» ҳисобланади.

Рассомлар, инженерлар, конструкторлар турли шаҳар ва областлардаги ташкилотлардан келган масъул вакилларга «Ўзбекистон жамоли» қандай бўлишини тушунтирмоқдалар. Виставка лойиҳасининг авторлар группаси шу ерда. Булар — тошкентлик рассомлар В. Евенко Б. Райков, Н. Гроссман, А. Четкаускас, Н. Нефедов, монументчи рассомлар В. Жмакин, В. Соседов ва бошқалар. Авторлар группасининг раҳбари, бош рассом В. Евенко лойиҳа республика ҳукумати тасдиғидан ўтганлигини айтади.

— Биз, — дейди у, — виставка безакларининг бир хил, зерикарли бўлиб қолишидан қочиб, жуда кўп экспонатларни образли, жонли қилиб кўрсатиб беришга ҳаракат қилмоқдамиз. Виставка Ўзбекистонимизнинг ўзидек бой, гўзал, томошабинни завқлантирадиган бўлиши керак.

Рассомларнинг эскизлари, макетлари ана шу мақсадга эришилаётганлигидан далолат беради.

Виставка 9 та бўлимининг эскизи тайёрлаб қўйилган. Ана шу эскизларга қараб, кейин юзта рассом, халқ усталари, ўймакорлар, у ё бу бўлимдаги ҳар бир экспонат, ҳар бир деталнии бадиий жиҳатдан нозик қилиб жойлаштиради. Томошабин виставканинг у бошидан бу бошигача тахминан бир километрга яқин йўл босиб ўтади. Ана шу жойга Ўзбекистонинг бутун бойликлари сиғдирилиши, эришган ютуқларимиз шунда тўлалигича акс этиши керак. Бу ерда бинокорларимиз фахри, Тошкентимизнинг кўрки Чилонзорнинг макетидан тортиб сурув-сурув қўй-қўзилар боқилаётган яйловлар, серҳосил пахтазорлар ҳам барқ уриб ривожланаётган фан ва маданиятимиз ҳам, кўп соҳали саноатимиз ҳам кўрсатилади. Виставкада кино кўриш зали, дам олиш зоналари ҳам бўлади.

Ўзбекистон ССР Бадиий фонди безак ишларининг ҳаммасини ўз зиммасига олган.

Рассомларнинг, конструкторларнинг режалари қандай юзага чиқади. Бу, албатта қурувчиларга боғлиқ. Келинг, энди уларнинг иши билан танишайлик.

Паркка кираверишдан катта қурилиш майдончасига кўзингиз тушади. Ўртада виставка Бош павильонининг салобатли биноси қад кўтармоқда. Павильон томи 3 минг 600 квадрат метр бўлади.

Бу ерда иш кечаси-ю, кундузи тинмайди. Темир-бетон, арматура ортган машиналарнинг кети узилмайди. Бир томонда юк кранлари ҳаракатда, бир томонда пайвандчилар ғайрат қилишяпти. Қурилиш шундай жадал суръатда бормоқда. 557-УНР монтажчилари уч сменада ишламоқдалар. Эрта-индин улар ўз ишларини тугатишади.

Участка бошлиғи ўртоқ В. Домарацкий қурилишда фидокорлик кўрсатаётган коллективлар, ишчиларни айтиб берди. Канализация, водопровод ўтказаётган 984-УНР коллективи, 1-монтаж бошқармаси кунлик графикни ошириб адо этмоқда. Янос Панделес бошлиқ комплекс бригада топшириқни кунига 140—150 процентга етказиб бажармоқда. Ғишт терувчи Абрамкин, дурадгор Евсеев, кранчи Насриддинов ўртоқлар ҳам мажбуриятнинг устидан чиқиш учун астойдил тер тўкмоқдалар.

Бинокорлар бутун виставка қурилишини пландагидан ярим ой аввал, яъни 15 августгача тугатишга сўз беришган. Улар ишни тамомлагач, 40 ёшлик Ўзбекистон жамоли шу ерда акс эттирилади.

С. МУСАЕВ,
О. АПУХТИН.

Соя-салқин ва сокин «Победа» ўрмон парки ҳозир катта қурилиш майдонига айланган. Қурувчилар, монтажчилар, пайвандчилар, шоферлар, дурадгорлар, кранчилар қизғин меҳнат билан банд. Республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Бош павильонининг улкан корпуси жадал сурат билан қад кўтармоқда. (Чапдаги сурат).

Виставка лойиҳасида ҳамма деталлар аниқ тасвирланган. Макет авторлари экспонатларни жонли ва гўзал қилиб кўрсатиб беришга алоҳида эътибор беришмоқда. Пастдаги (чап томондаги) суратда рассом Николай Нефедов ва бош рассом Виктор Евенко (ўнгда) ўртоқлар макетнинг безагини яна қайта муҳокама қилишаётир.

Учинчи суратда эса қурилишда фидокорлик кўрсатаётган илғор пайвандчиларни кўриб турибсиз. Олдинда пайвандчи Анатолий Зюзин.

А. Абалян фотолари.

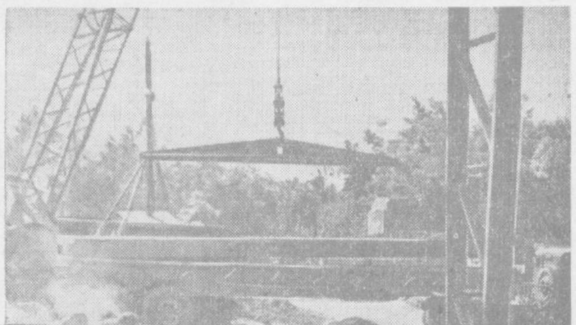

СПОРТ ПРОПАГАНДАСИ ФЕДЕРАЦИЯСИ

Республика физкультура ташкилотлари Ўзбекистон касаба союзлари Совети, комсомол ташкилотлари билан биргаликда коммунистик тарбиянинг муҳим соҳаларидан бири —физкультура ва спортни пропаганда қилиш юзасидан бир мунча ишлар олиб бормоқдалар.

Спорт пропагандасини янада яхшилаш мақсадида спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи республика Советида Ўзбекистонда физкультура ва спортни пропаганда қилиш федерацияси ташкил этилди. Федерация составига олимлар, ёзувчилар, журналистлар, композиторлар, рассомлар, «Билим» жамияти ходимлари ва кенг жамоатчиликнинг бошқа кўпгина вакиллари кирди.

С. МОРОЗОВ.

ХАЛҚ ҲУРМАТИНИ ҚОЗОНАЁТГАНЛАР

Кеча пойтахт жамоатчилиги Йўлдош Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрининг кекса артистлари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Карим Хонкелдиев, артистлардан Манзура Ҳамидова, Бадал Нурмуҳамедов, Муҳаббат Йўлдошеваларнинг санъатдаги кўп йиллик ижодий хизматларини тақдирлаш учун юбилей кечасига йиғилишди. Кечада театр директори ўртоқ Г. Ғуломова юбилярларнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида доклад қилди.

Юбилей кечасида бу кекса санъаткорларни кенг жамоатчилик қизғин табриклади. Улар санъат ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги кўп йиллик хизматлари учун «Халқ маорифи аълочиси» значоги ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Ю. АНВАРОВ.

ФЕЛЬЕТОН

ЎСАР ИҒВОГАР

Тилга олинаётган қаҳрамонимиз ҳали ёш, қадди-басти кетворган, суқсурдай йигит. Бунинг устига гапга чечан... Лекин минг афсуски, кишининг ўзига ром этувчи унинг бу ташқи қиёфаси ички дунёсига монанд эмас — кибр, ҳавоси баланд, унча-мунча одамни назар-писанд қилмайди. Кўкрак кериб ғоз юрганда ўзи хону-кўланкаси майдон. Сиртдан қараганда эса, ширинсуҳан йигитга ўхшайди, гаплашсангиз борми, нафасидан изғирин анқийди.

Ўсар Эргашевнинг яна бир «фазилати» бор. Агар унинг ножўя ҳаракатини ёки нопок ишини пайқаб, танқид қилгудек бўлсангиз, феъли айнайди қолади. Дарҳол тўнини тескари кийиб, иғвога тушади. Шундан кейин, сал ўтмай, комиссия устига-комиссия келиб, текшир-текшир бошланади...

Натижада:

— Буёғи қандоғ бўлди энди?— Сўрайди комиссия раиси Ўсарвойдан, —шикоятингиз тасдиқланмади-ку?

— Комиссия —деган тасдиқлаб беради-да. Бўлмаса ёзавераман. Ҳа, бошқа республикага ҳам ёзаман. —дейди у астойдил туриб.

Чиндан ҳам Ўсар Эргашев бу хусусда «принцип»ли йигит. Ёлғон-яшиқни дўндириб ёзишда эса устаси паранг.

Шу сабабли бўлса керак, эл-юрт орасида у бадном бўлиб қолибди. Бунга ўзи сабабчи-да! халқимиз ҳар ким экканини олади, деб жуда тўғри айтган.

Бир парча оқ қоғоз бетидаги илиқ ва самимий сўзлар киши қалбига қанчалик ором, дилларга хушнудлик бахш этиши ҳаммамизга аён-ку, аммо софдил кишиларни қоралаб ёзилган қуруқ тухматдан иборат қулоч-қулоч» шикоятларчи?!

Эргашевнинг энг сўнгги «ижод» этган хати ҳақида икки оғиз сўзлаб бермоқчимиз.

Бу хатнинг саргузашти катта— Иттифоқимизни кезиб чиққан. Бу хат Ўсарвойнинг етти йиллик шикоятбозлик фаолиятидан далолат беради. Ана шу «айбнома» асосан Юқори Чирчиқ район молия бўлимининг собиқ мудири Р. Тожиев билан давлат банкасининг Бўстонлиқ бўлими бошқарувчиси Н. Раҳматовлар устида боради. Унда яна Эргашевнинг қуруқ тухмат ва иғводан иборат даъволарини рад этган кўпгина кишилар адресига ҳам совуқ гаплар бор. Хатнинг мазмуни Эргашевни «доно» қилиб кўрсатади. Комиссия яқинда «доно»нинг ана шу шикоят хатини атрофлича таҳлил қилди ва чуқур текширув ўтказди.

Мана, сизга Эргашевнинг даво-сидан баъзи фактлар: «Тожиев текин даромад ҳисобига иккита дабдабали участка қурган».

— Шу гап тўғрими? — комиссия унинг ўзидан сўрайди.

— Ҳа, ёлғон бўлса ёзармидим.

Шундан сўнг комиссия аъзолари Тожиевнинг хонадонига кириб боришади...

— Дабдабали участка деганингиз ана шуми? — Ажабланиб сўрашади, комиссия аъзолари, битмаган чала участкани кўздан кечиришар экан.

— Чамамда, бошқасини бузиб ташлаганга ўхшайдиёв, —тахмин билан деди Эргашев.

— Фаросатингга қойил-э, — дейди кимдир ғазаб билан.

Орага сукунат чўкади. Шунда у:

— Раҳматов ҳақидагиси тўғри чиқади,— деб қўяди.

Комиссия Дўрмон қишлоғига келиб уни ҳам текширади. Ёлғон. Участка колхозчи Раҳмат отаники экан. Ўз болалари кучи билан эндигина қуряпти.

Хуллас калом, Эргашевнинг шикояти муқаддимасидан то хотимасигача иғво.

Мана у, қаршимизда ўтирибди.

— Танқидга кек сақлаб, ўч олишга уриниш уят эмасми?!

Комиссиянинг бу сўзига жавоб ўрнида Эргашев қўлтиғидаги папкани стол устига ташлаб:

— Мана, булар билан танишинглар? --деди.

— Папкадаги қоғозларни бирма-бир кўриб чиққунча салкам олти соат ўтибди. Бу парча-парча қоғозлар орасида Эргашевнинг турли ташкилотларга ёзган шикоятларига келган раддиялар ҳам, текширув комиссияларининг қайтарган жавоблари ҳам, Тожиев билан Раҳматов устидан тўпланган, «материал»лар ҳам бор.

Энди Эргашевни «материал» йиғиш услубидан эшитинг:

— Тожиев тўғрисида нима биласан? —Эргашев ўз муҳлисларини ҳузурига чақириб сўрайди.

— Уй қураётганмиш, — дейди бири.

— Яна?

— Биттасини ишдан бўшатганмиш, —дейди иккинчи мухлис.

— Раҳматов ҳақидачи?

— Участкасига кеча икки машина шағал туширганмиш.

— Тағин?

— Тағинми? —Тамшанади яна бир мухлиси, —эшитишимга қараганда анови куни мотоциклда кўча қоидасини бузиб, авария қилганмиш..

— О, бу яхши. Қани биродар, дейди ёнидан дафтар, қалам чиқариб, шуларнинг жамини ва бошқа билган-эшитганларингизни оқизмай-томизмай менинг номимга ёзиб берингларчи!

Шундай савол туғилади, хўш Эргашев нима учун Тожиев билан Раҳматовга ёпишиб олди? Бунинг сабаби бор. Эргашев ҳам банкада ишлар эди. 1957 йилда «ҳавоси ёқмади» баҳонаси билан Бухородан ўзи «ўсиб-унган» Бўстонлиққа сафар қилди-да: «Мен маҳаллий кадрман, шу ерда ишлайман» деб икки оёғини бир этикка тиққанича, бошқа жойга боришга кўнмай туриб олади. Уни кредит инспекторлик вазифасига тайинлашди. Лекин, кўп ўтмай ишда чуви чиқди. Коллектив Эргашевни банка остонасидан кузатиб қўяди.

Кўп ўтмай Эргашевни молия бўлимига участка инспектори қилиб тайинлашади. У бу ерда ҳам бисотидаги жамики амолини ишга солади. Кўпроқ хузур-ҳаловати ва нафси тўғрисида қайғуради. Бўш вақтларида Раҳматов устидан «материал» йиғади, шикоятлар ёзади. Аммо, аҳолидан давлат налогини йиғишга эътибор бермайди. Уч йил мобайнида бирор марта ҳам налог йиғиш планини бажараолмайди. Бу ҳам етмаганидек, баъзи бир соддадил кишиларга дўқ-пўписа қилади, улардан пора олади. Унинг бу хулқ-атворига коллектив бефарқ қараб туролмайди. Меҳнат қонуни асосида барча маъмурий чораларни ҳам кўрадики, аммо унга булар ҳам кор қилмайди. Ниҳоят тоқати тоқ бўлган коллектив ундан воз кечишга қарор қилади. Хатто, районнинг молия, гострах ва алоқа бўлимлари касаба союз ташкилотларининг қўшма мажлисида ҳам Эргашевнинг хулқ-атвори муҳокама қилинади. Йиғилиш уни ишдан бўшатиш ҳақида бир оғиздан қарор ҳам қабул қилади.

Шундай қилиб, Раҳматов ва Тожиев сингари софдил коммунистлар ўзларининг дўстона ва самимий маслаҳатлари, йўл-йўриқлари учун иғвогарнинг тухматига дучор бўлишади.

Эргашев ҳамон ўз хатосига тушунгани йўқ. У ҳозир Ғазалкентдаги раймагда бўлим мудири бўлиб ишлаб турибди. Агар Эргашевнинг таноби тортиб қўйилмаса яна ўнлаб кишининг бошини қотириши турган гап. Шу нарсани ҳисобга олиб, ушбу мулоҳазамизни район ижроия комитети раҳбарлари муҳокамасига ҳавола қиламиз.

М. ИБРОҲИМОВ.

ТОПИЛМАЛАР СТОЛИДА

Урдадаги трамвай остановкасидан ўтиб бораётган Продскийнинг кўзи йўлкадаги тугунчага тушиб қолди. Дарҳол уни ердан олди. Кимники экан, деб у ёқ бу ёққа қаради, одамлардан сўради. Лекин ҳеч ким «бу, менинг тугуним» деб айтмади. Шунда у тўғри топилмалар столига қараб йўл олди.

— Мана шуни олиб қўйинг,—дейди у топилмалар столидаги аёлга. —Урдадан топиб олдим. Эгаси хуноб бўлиб юргандир, балки келиб ҳам қолар...

Тугун очиб қаралганда, унда 30 сўм пул ва бир неча ҳужжат бор эди.

Продский ҳали чиқиб кетмасдан хонага қорачадан келган, паст бўйли йигитча кириб келди. Унинг қўлида соат бор эди.

— Мен буни трамвайдан топиб олдим, —деди у соатни узатар экан,— ҳар қанча ҳаракат қилсам-да, эгасини топа олмадим.

Илмий ходим А. Грошев буюмни топширгач, елкасидан тоғ кўтарилгандек енгил тортиб, хонадан чиқиб кетди.

Топилмалар столида шу куни иш жуда кўп бўлди. Кечга яқин чемадон кўтарган икки киши кўринди. Улар бу чемадонни Карл Маркс кўчасидан топиб олишган эди. Кейинчалик аниқланишича, боягi чемадонлар Тошкентга Москвадан командировкага келиб кетаётган инженер А. Кобзевга тегишли экан.

Топилмалар столида бўлсангиз юқоридагидек соф виждонли, қалби пок кишиларнинг ҳиммати ва ҳамиятининг гувоҳи бўласиз, уларга раҳматлар айтасиз.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ФУТБОЛ

«НАСЬОНАЛЬ» ТОШКЕНТДА ЕНГИЛДИ

Уругвайнинг 25 марта чемпиони бўлган «Насьональ» футбол клуби командаси Европа ва Совет Иттифоқи бўйлаб қилган сафарини Тошкентда якунлади. Германия Федератив республикаси, Швеция, Бельгия ва мамлакатимизда 10 та ўйин ўтказган бу коллектив ўтган куни «Пахтакор» билан учрашгунча мағлубиятга учрамаган эди. Уругвайликлар Москвада «Спартак» билан бўлган учрашувни 0:0 ҳисобида дуранг қилиб, Киев динамочиларини 2:0, Олмаотанинг «Қайрат» командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган эдилар.

Хўш, Тошкентдаги матч кимнинг фойдасига тугаркин? «Пахтакор» жаҳоннинг энг кучли футбол клубларидан бири бўлган «Насьональ»га бас кела олармикан? Стадионга йиғилган салкам 60 минг томошабинни ана шу ҳаяжонли савол қизиқтирар эди.

Бутуниттифоқ категорияли судья Т. Бахромов (у матчга аъло даражада судьялик қилди) хуштаги эшитилиши биланоқ майдон эгалари актив ҳужумга ўтадилар. Иккинчи минутдаёқ тошкентлик футболчилар ҳисобни очиш имкониятига эга бўладилар. Аммо В. Тожиров тепган тўп штангага тегиб қайтади.

Меҳмонлар бор маҳоратларини ишга соладилар. Бергара, Ариас, Перес, Санфилипполар ҳимоя чизиғимизнинг ожиз томонларини топишга уриниб кўрадилар. 15 минутда марказдан ёриб ўтган Санфилиппо 25 метрлар чамасидан кучли зарб билан ҳисобни очади. Бу ўйинчилар учун ҳам, ишқибозлар учун ҳам, кутилмаган ҳол бўлди. Ҳисоб 0:1. Меҳмонларимиз олдинда.

Командамиз бу голдан сўнг суръатни бўшаштириб юбормади. Аксинча янада ҳамжиҳатлик билан, хушёр бўлиб ўйнай бошлади. Мелкумов — Красницкий—Тожиров комбинацияси жуда чиройли тўп киритиш билан якунланди.

60 минутда эса стадион иккинчи марта ларзага келди. Бунинг «гуноҳкори» В. Любушин бўлди. У жуда усталик билан тепган тўпини Роберто Соса ушлаб қолишга ожизлик қилди.

«Пахтакор» «Насьональ» билан бўлган бу халқаро ўртоқлик учрашувида 2:1 ҳисоби билан ғалаба қозонди. Уругвайликлар Совет Иттифоқида ўтказган тўртта учрашувда ўз дарвозаларидан атиги иккита тўп ўтказиб юбордилар. Бу ҳар иккала тўпни ҳам тошкентлик футболчилар киритдилар!

Ғолиблардан бирор ўйинчини алоҳида ажратиб кўрсатиш қийин. Йигитларимизнинг ҳаммаси: Пшеничников, Азизхўжаев, Мухин, Науменко, Суюнов, Шарипов, Любушин, Мелкумов (Раҳматуллаев), Красницкий (Абдураимов), Тожиров, Малиновскийлар тахсинга сазовордирлар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Суратда: марказий ҳужумчимиз Г. Красницкий Уругвай ҳимоячиси билан яккама-якка олишмоқда.

А. Абалян фотоси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

10 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Олмаота телестудиясининг эшиттиришлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ

Ўзбек тилида: 18.00 — Гўзал нақшлар (мактаб ўқувчилари учун). 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.45 —Шаҳримиз озода ва обод бўлсин, 19.00 — Телевизион очерк, 19.20 — Океан ости сирлари (илмий-оммабоп лекторий), 19.40 — Опа-сингил Кучликовалар куйлайди.

20.20 — Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида: 20.25— Телевизион янгиликлар, 20.45 — Тажриба турмушда синалди (илмий-оммабоп фильм), 20.55 — Кўчада бир ўзинг эмассан, 21.10 — Меҳнат ва излаш (телевизион очерк), 21.30 — Ташвишли ёшлик (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/VI да Боғчасарой фонтани, 11/VI да Майсаранинг иши.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Туманда отилган ўқ—«ВАТАН», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Калоян (кундуз ва кечқурун). Сочи қирилганлар шайкаси (кеч соат 6 ва 8 да)— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Синдбоднинг еттинчи саёҳати— НАВОИЙ номли.

Всеволод бобонинг уч тилла сочи — НАВОИЙ номли (эрталаб 10 да).

«Ошиқлар» ва «Пичоқлар» — «СПУТНИК» (кундуз соат 12 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10-яримда)

Йўлбарс — «ОКТЯБРЬ».

Тақдир ноғоралари — «ВАТАН».

«Ошиқлар» ва «Пичоқлар» — НАВОИЙ номли.

Туманда отилган ўқ — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сочи қирилганлар шайкаси — ТЕЛЬМАН номли.

«ТАШХЛАДОКОМБИНАТ»га ЭКОНОМИСТЛАР

КЕРАК

6-24-05 телефон орқали мурожаат қилинсин.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари— 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06719. ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1772.